

27310

in' Aradului
PROTOCOLULU

DESPRE

SIEDINTIELE SINODULUI EPARCHIALE

DIN

DIECES'A ROMANA GRECO-ORIENTALA

A

ARADULUI,

TIENUTE IN ANULU 1884

ARADU,

TIPOGRAFIA ROMANA DIECESANA GR. OR. 1884.

V. 1974

V. 1937

Centru sala de lectur

27310

27310

PROTOCOLULU

DESPRE

SIEDINTIELE SINODULUI EPARCHIALE

DIN

DIECES'A ROMANA GRECO-ORIENTALA

A

ARADULUI,

TIENUTE IN ANULU 1884.

ARADU,

TIPOGRAFIA ROMANA DIECESANA GR. OR. 1884.

1243

Palatul Cultural al orașului Arad

BIBLIOTECA

No. jar. de sperite 124

19 30.

27310

Protocolulu

despre siedintiele sinodului eparchiale din dieces'a romana greco-orientala a Aradului, tienute in anulu 1884.

Siedinti'a I.

s'a tienutu in Aradu la 15/27. Aprile 1884.

Presiedinte: Prea Santi'a Sa Domnulu Episcopu diecesanu Ioanu Metianu. Notariu: Constantinu Gurbanu.

Nr. 1. Dupa sevîrsirea santei liturgii si chiemarii Santului Spiritu in biserica catedrala, deputatii sinodali presentandu-se in sala institutului teologicu-teologu, — Preasanti'a Sa Parintele Episcopu diecesanu ocupandu scaunulu presidiale si chiemandu la notariatu pre Constantinu Gurbanu si Dr. Nicloau Oncu, deschide Sinodulu prin unu cuventu ocasionalu, carele fiindu intimpinatu cu vii semne de complacere si de multiamita din partea deputatiloru presinti, la propunerea deputatului Mircea V. Stanescu se petrece la protocolu precum urméza:

Cristosu a inviatu Dloru deputati!

Me simtiescu fôrte ferice Dloru deputati, cand dupa unu intervalu de unu anu éراسi Ve potu salutá in jurulu meu, ca pre fii iubiti ai mei, pentru a conlucrá impreuna, — casi membri unei familii, — la opulu celu mare alu regenerarii nóstre, la inaintarea si bunastarea bisericei nóstre nationale, bucuri'a nóstra in timpuri bune, si scutulu nostru in timpuri grele si de durere.

Cunósceți bine Dloru deputati cãta lipsa are biseric'a nãstra de spriginulu si ajutoriulu nostru alu tuturor, in timpulu de facia alu materialismului, alu indiferentismului religiosu, si cine i-ar putea oferí mai multu spriginulu necesariu in asemenea imprejurari grele de nu fii ei cei alesi, adeca Domniile Vãstre, in care clerulu si poporul nostru, biseric'a nãstra cea viua, si-a concentratu increderea Sa.

Este grea problem'a ce ne astépta Dloru deputati, dar este si marétia. Este grea cãci si timpurile suntu grele ; este marétia cãci privesce regenerarea si bunastarea familiei nãstre cei mari din care facemu parte cu totii ; deci Ve salutu cu bucur'a de bunavénire, cá pre niste impreuna lucratori in vii'a Domnului.

Cand o societate religiãsa, cum e si biseric'a nãstra, intimpina pedeci in calea sa catra scopu, cea mai d'antaia detorintia este a delaturá acele pedeci si a-si procurá mediulãcele ducatórie la scopu. Astfeliu este detorinti'a nãstra cá representanti si conducetori ai bisericeii, a delaturá tãte pedecile ce ni stau in cale, si a cautá mediulãcele ce ne potu duce mai securu la scopu.

Scopulu bisericeii nãstre fiindu acel'a dãrele e si a omului — perfectiunea, si prin acést'a binele si fericirea, este detorinti'a nãstra a delaturá totu aceea ce ar stá in calea perfectiunei, si a alege cele mai se cure mediulãce ducatórie la scopu.

Medinloculu celu mai securu catra perfectiune este fara indoiela Dloru deputati, cultur'a mintiei si a inimei, a moralei si a religiunei, care singura ne pãte duce la scopu ; ér mediulãcele la ajungerea acestei culturi suntu institutetele superiãre de cultura, si mai alesu institutetele pedagogice-clericali, in cari se pregatescu fitorii preoti si invetiatori ai poporului.

Avendu noi aceste in vedere Dloru deputati, inea la 1875 amu ridicatu acestu institutu pedagogicu-cleri-

cale, pre carele de atunci încôce în continuu l'am cultivatu spre a-lu face în tóta privinti'a corespundietoriu cerintieloru nóstre si ale timpului; greutatele timpului si ale începutului inse nu ni au permis nici pana adi a-lu completá si cu internatu sêu seminariu, si cu toti profesorii receruti. Erá deci detorinti'a nóstra a lucrá si mai departe la completarea opului începutu.

Spre scopulu acest'a inca în sesiunea trecuta avuiu onóre a Vi impartasí Dloru deputati, cá vediendu eu, cumca institutulú acest'a de acum n'ar fí corespundietoriu scopului, atátu din caus'a angustimei locului, câtu si din caus'a frequentiei si a sgomotului ce se arata în stradele în cari se estinde, pare mai potrivitú pentru o casa de chiría, — m'am crediutu detoriu a cantá altu locu mai mare, si mai liniscitu, pe care aflandu-lu în intravilanulu Dnei baronese Sina din acésta strada, si cerendulu spre scopulu de susu, maritimós'a Dna ni a donatu din acela 1000 \square^0 pre cari anca în anulu trecuta ii-am primitu cu multiamita.

Intr'aceea parendumi-se Dloru deputati cá si intravilanulu de 1000 \square^0 totu va fí cam angustu pentru cladirea unui institutu cu 4 cursuri pedagogice si cu cu alte 4 clericali, si preste acést'a inca si cu unu internatu pana la 200 de teneri clerici si preparandi, în contielegere cu consistoriulu nostru am intrevenitu de nou la Dn'a baronésa pentru cedarea sêu vinderea si a celorlalte parti ale intravilanului seu cu o suprafacia de alti 2066 \square^0 dimpreuna cu casele si granariulu de pe acelu intravilanu, ceea ce cu ajutoriulu Ceriului Ni a si succesu a-le cumperá cu unu pretiu conveniabilu, asia încátu acuma dispunemu de unu intravilanu si gradina de preste 3000 \square^0 , unde se póte infintiá si o pomologia corespundietória, si o scóla mai mare de economía practica, cari totodata voru serví si ca locu de recrearea tenerimei.

Deaseminea dispunemu de cladiri suficiente usioru transformabile intr'unu internatu pentru elevii preparandiei, mai remanendu a se cladi numai institutul propriu (salele de prelegeri cu apartinentiile lor) si unu internatu pentru clerici, si atunci vom avea o cladire completa in tóte privintiele.

Pentru a poté pune si acestea câtu mai curendu in lucrare, cunoscendu eu multele nóstre neajunse, si vediendu că bunulu Ddieu ni a binecuventatu anulul trecut cu recólta buna, — in Iuliu 1883 am intreprinsu o colecta in diecesa, adresendune catra clerulu si poporul Nostru pentru spriginire — cu contriburi benevole; ér rezultatulu fù, că preotii si poporenii, privatii si comunele nóstre se intrecura in contriburi de bani si naturalii astfelu, încátu acea colecta care inca nu e de totu incheiata, pana acuma deja a trecut presté 51000 fl; precum veti binevoi a vedé dintr'unu reportu separatu.

Ori câtu e de mare si de frumosu acestu resultatulu, elu nu ni póte face atáta bucuría, cáta trebue se ni o faca impregiurarea, că acelu resultatulu e dovéda noua de vitalitatea poporului nostru; o dovéda noua că poporul si-cunósce bine interesele sale si tinde a-le ajunge si cu sacrificii din parte-si. Acést'a e unu mare castigu moralu, ér castigulu moralu este totdeuna superioru celui materialu.

Vediendu eu atáta insufletire din partea aloru nostrii; m'am silitu, — precátu am pututu, — a multiamí tuturoru in parte si presté totu; dar apoi sciind eu, că publiculu, dupa aseminea sacrificii astépta fapte: in contielegere cu consistoriulu Nostru am dispusu pregatirea unui planu de cladire a seminariului, carele totu astadi prin raportu separatu Vi se propune si Domniloru Vóstre spre binevoitóri'a aprobare, ca asia încátu ne va ajutá Ddieu se putemu rea-

lisă încă în vîr'a acést'a un'a dintre cele mai vechi dorințe și trebuințe ale noastre.

Dar precum bine știți Dnora deputați, o clădire, ori un institut ori cîtă de pomposă, fără de profesori buni ar fi că se mă exprimă cu s. Apostolu, că o aramă sunătoare: eu mi-am ținut de dorința a mă îngrijă și de partea internă a institutului, adică: de prevederea lui cu profesori pregătiți la o facultate teologică completă. Și fiindcă noi în Monarhia noastră n'avem alt institut teologic complet afară de acela al fraților noștri din Bucovina, după o conțelegere cu veneratul Consistoriu arhiepiscopesc din Cernăuți, și în special cu Înaltul Prea Sfințitul Domn Arhiepiscop și Metropolit Silvestru Andreievici Morariu, și după ce din partea Ministeriului de culte din Viena mi s'a pus unele greutăți la trimiterea a 2 tineri din dieces'a noastră în seminarul din Cernăuți, cu ocaziunea venirii Majestății Sale în anul trecut la Segedin, unde am mers și eu pentru a descoperi simțimintele de omagiu și loialitate ale clerului și poporului nostru, am aflat de bine, după aceea, a mă prezenta și în audiința privată înaintea Majestății Sale și a mă ruga pentru delaturarea pedecilor puse de Ministerul vienez la admiterea a 2 tineri din dieces'a noastră în Seminarul clerical din Cernăuți, pe spesele fondului religios al fraților noștri de acolo. Multămi mai înainte lui Dumnezeu, apoi Majestății Sale, rugarea mea a fost ascultată, căci Majestatea Sa preagratiuosul nostru Imperator și Rege cu altissim'a rezoluțiune din 23 Noiembrie 1883 s'a îndurat a delatura pedecile puse de ministrul vienez, și ca un favor deosebit, a mi concede preagratiuosu susceperă a 2 tineri din dieces'a noastră în seminarul gr. or. din Bucovina pe spesele fondului de acolo, și așa noi am și trimis

acolo 2 tineri cu scopulu de a-ii pregatí de profesori la institutul nostru pedagogicu-clericalu de aici. Si la acésta ocaziune me simtíescu detoriu a esprime multiamit'a nóstra profunda, mai antaiu Maiestatei Sale preagratosului nostru Imperatu si Rege, (aci sindulu sculanduse in petióre si cu graiu viiu strigandu de trei ori „*Se traiéscu Majestatea Sa*“ dete spreziune omagieloru sale de multumita si gratitudine.) apoi Inaltu Prea Santítului Domnu Archieppu si Metropolitu alu Bucovinei Silvestru Andreeviciu Morariu si Veneratului seu Consistoriu, pentru acestu favoru deosebitu.

Unu altu resultatu imbucuratoriu alu anului trecut ar mai fi o fundatiune infiintiata de repausat'a in Domulu, Veduv'a Ana Ebesfalvay de aici, care, pre langa unele legate, tóta averea sa a inchinat'o diecesei nóstre ca fondu de stipendii.

Desi pertractarea lasamentului anca nu e terminata, dar speràm, ca in curendu si fundatiunea acést'a si-va dá fructele sale binefacetórie.

Nu de pucina insemnetate mi se pare impartirea fondurilor comune intre dieces'a nóstra si dieces'a sora a Caransebesiului, armata in urm'a dorintiei comune a sínódeloru nóstre, si aprobata si de Maiestatea Sa, cu altissim'a resolutiune din 1-a Augustu 1883.

Astfelu acum fiecare diecesa si-administra partea sa independinte, in poterea autonomiei sale.

Me credu detoriu a intoná si la acést'a ocaziune cá aceste fonduri bisericesci fiindu o ereditate parintésca, adunata si conservata cu multe nezasuri, si in timpuri grele, ni se impune cea mai mare detorintia impreunata cu grea raspundere de a-le ingrigí cátu mai bine si mai conscientiosu, pentru a-le sporí si immultí ca si pana acuma, si a-le lasá bisericiei si urmatoriloru nostri ca o adeverala ereditate strabuna.

Spre acestu scopu Vi se propune Dloru deputati unu regulamentu pentru administrarea acelu fonduri, pre care Ve-ti binevoí a-lu revedé cu tóta rigórea, si alu resolví cu preferintia facia de alte obiecte, avendu mare lipsa de elu, ér eu din parte-mi, me credu detoriu a ve rogá se binevoiti a decretá ca regula nestramutabila, ca din venitul acelu fonduri se nu se speseze nici cand, si sub nici o impregiurare preste $\frac{3}{5}$ parti, $\frac{2}{5}$ adaugenduse pururea la capitalu.

Credu se Vi facu placere aratandu-ve, cà dupa multe greutati in fine totu am ajunsu a intentá si procesele de despartíre ierarchica, facendu inceputulu cu comun'a Cnez, care avù mai multe documente la indemana. Ar fí si altele de insemnetate, cari se voru aratá in rapórtel consistoriali, intre cari si csecutarea arondarii ppiatelu. Facia de acést'a nu mai potu ascunde ingrigírea, cà acea arondare nu va coresponde asteptarei, adeca nu vomu ajunge o buna administratiune. Vomu avea ppiate mari, si binedotate, inse o administratiune grea, defectuósa dar si daunósa, ér acést'a — din cans'a intinderii prea mari a celoru mai multe ppiate.

Cu aceste incheiu repetíndu salutarile mele de bunavenire, si implorandu binecuventarea Cerinlui asupra nóstra si asupr'a lucrarielu nóstre, dechiaru sesiunea Sinodulu nostru eparchialu pentru anulu 1884 — de deschisa.

Nr. 2 Constatanduse presinti'a aloru 33 deputati.

Sinodulu se dechiara capace a aduce concluse valide.

Nr. 3. Deputatulu M. V. Stancescu din incidentulu, cà in caventulu de deschidere s'a accentuatu :

a) cà si Inaltu Preasantitulu Parinte Metropoiitu si Archiepiscopu alu Bucovinei Silvestru Andreieviciu Morariu si Venerabilulu Consistoriu alu archidiecesei

Sale, siau datu consentimentulu binevoitoriu la primirea aloru 2 clerici din dieces'a Aradului in seminariulu Archidiecesanu din Cernautiu pe spesele fondului religionariu de acolo;

b) cà fericit'a veduva de pi'a memoria An'a Ebesfalvay din Aradu, tóta averea s'a nemiscatória pe langa unele legate a testat'o diecesei aradane ca fondu de stipendii, — propune si

Sinodulu primesce:

ad: a.) Sé se tramita Inaltu Preasantitulu Archiepiscopu-Metropolitu Silvestru Andreieviciu Morariu o adresa de multiamita pentru dragostea si bunavointi'a aratata diecesei nóstre la primirea a doi tineri in Seminariulu de acolo;

ad. b). Presanti'a Sa Episcopula nostru e rogatu a dispune, ca numele piosei fondatóre, a veduvei Ana Ebesfalvay dupa primirea fondatiunei, sé se induca in pomelnicele bisericiloru nóstre din eparchia.

Nr. 4. Se presinta repórtele Consistorieloru plenari dela Aradu si Oradea mare.

Se transpunu la comissiunea organisatória.

Nr. 5 Se presinta repórtele Senateloru bisericesci de la ambele Consistórie,

Se transpunu la comissiunea bisericéscá.

Nr. 6. Se presinta repórtele Senateloru scolari a ambelor Consistorie.

Se transpunu la comissiunea scolara.

Nr. 7. Se presinta reportulu Senatului epitropescu a Consistoriului aradanu.

Se transpune la comissiunea epitropéscá.

Nr. 8. Se presinta reportulu Senatului epitropescu dela Consistoriulu Oradii mari cu socót'a despre venitele si spesele annuali a acelu Consistoriu.

Se transpune la comissiunea epitropéscá.

Nr. 9. Se presinta propunerea Consistoriului ple-

nariu din Arad în prezența zidirii unui Seminarium diecesan pentru elevii institutului pedagogic,

Se transpune la comisiunea organizatorie.

Nr. 10. Se prezintă regulamentul pentru administrarea manipulării și contabilitatea fondurilor și fundațiilor diecezei Aradului,

Se transpune la comisiunea organizatorie înbinată cu cea episcopescă.

Nr. 11. Se prezintă raportul despre arondarea protopresbiteratelor efectuată sub decursul anului trecut.

Se transpune la comisiunea organizatorie.

Nr. 12. Se prezintă spre supraveghere rațiunile consistoriului aradanu despre fundația „Elena Ghiba-Biria“.

Se transpune la comisiunea episcopescă.

13. Reclamarea comunei F. Girisiu de a se lua din protopopiatul nou arondat alu Beliului și a se aneșa la Tinc'a.

Se transpune la comisiunea organizatorie.

Nr. 14. Concluziunile sinodului protopresbiteral al Tincei, ca locul central și numirea protopresbiteratului se nu fie alu Tincei ci alu Tulcei.

Se transpune la comisiunea organizatorie.

Nr. 15. Se prezintă memorandumul și apelul protopresbiterului Vasile Papp precum și reclamul comitetului parochial din Beiusiu în contra măsurilor luate de Consistoriul din Oradea-mare față de arondarea și proviziunea protopresbiteratelor Beiusiu și Vascau.

Se transpune la comisiunea organizatorie.

Nr. Se prezintă proiectul de buget al Consistoriului din Oradea-mare pe anul viitoriu 1885.

Se transpune la comisiunea episcopescă.

Nr. 17. Concluzulu sinodului protopresbiteralu al Vascaului referitoriu la unu aruncu pe comunele bisericesci din acelu tractu protopresbiteralu spre a procurá o locuintia pentru protopresbiteru.

Se transpune la comisiunea organisatória.

Nr. 18. Reportulu delegatiunei sinodale pentru impartirea fondurilor comune.

Se transpune la comisiunea fondurilor comune.

Nr. 19. Se presinta actele referitórie la alegerea de deputatu sinodalu mirénu in cerculu Vingei, devenitu vacantu pria renunciarea dela mandatu a fostului deputatu Vincentiu Babesiu.

Se transpune la comisiunea verificatória.

Nr. 20. Se presinta petitulu adunarii generale a preotimei din dieces'a Aradului ca la alegerea oficialilor de cassa ai senatului epitropescu din Aradu, pe langa doi mireni se se aléga si unu preotu conformu §-lui 115 din stat. org.

Se transpune la comisiunea organisatória imbinata cu cea epitropésca.

Nr. 21. Concluzulu adunarei generale a preotimei ca o parte a capitalului fondului preotiescu se o póta investi si in papire de statu.

Se transpune la comisiunea epitropésca imbinata cu cea organisatória.

Nr. 22. Rogarea protopresbiterului din tractulu Chisineului Petru Chiritescu, ca pana va fi in viétia se póta remané in locuinti'a si folosirea parochiei din Chitighazu.

Se transpune la comisiunea organisatória.

Nr. 23. Rogarea deputatului preotiescu Ioanu Tieranu pentru concediu de absentare dela sesiunea actuala a sinodului.

Se transpune la comisiunea petitiuaria.

Nr. 24. Petitulu preotului Vasiliu Balzanu din Fechetu in caus'a dispensarei sale de a solvi 100 fl. in fondulu preotiescu.

Se transpune comisiunei petitiunarie.

Nr. 25. Rogarea comitetului parochialu din B. Samartinu pentru ajutoriu la reedificarea bisericeii de acolo.

Se transpune comisiunei petitiunarie.

Nr. 26. Plansóra preotului Nicolau Petrescu din Remetea in protopresbiteratulu Temisiorii contra preotului colegu alu seu Georgiu Chiritia ca se amesteca in parochi'a s'a.

Se transpune la comisiunea petiunaria.

Nr. 27. Plansóra invetiatoriuului din Remetea Vasilu Milencovicu contra preotului si directorului localu Georgiu Chiritia,

Se transpune comisiunei petitiunarie.

Nr. 28. Petitulu comunei bisericesci Remetea ca invetiatoriuulu amovatu Eutimiu Onitia se fia scosu din cortelulu scólei si ca pana la pertractarea apelatei lui se-i se dee numai a trei'a parte din salariu

Se transpune la comisiunea petitiunaria.

Nr. 29. Rogarea preotesei Iuliana Leucuti'a nascuta Popescu ca barbatulu rei Georgiu Leucuti'a din Beliu de carele traiesce despartita, se fia constrinsu a-i da ajutoriu la traiulu vietii,

Se transpune la comisiunea petitiunaria.

Nr. 30. Ne mai fiindu vre unu obiectu pusu la ordinea dilei, si ca sinodulu se póta lucrá in comisiuni, siedinti'a cea mai de aprópe se defige pe Marti la 17/29 l. c. éra siedinti'a de facia se incheia.

Acestu protocolu sa autenticatu in siedinti'a a II-a din 17/29 Aprilie 1884.

Ioanu Metianu m. p.

Episcopu

Constantinu Gurbanu m. p.

notariu

Siedinti'a a II.

sa tienntu la 17/29 Aprile 1884.

Presiedinte : Preasanti'a Sa Dlu Episcopa *Ioanu Metianu.*

Notariu : *Georgiu Lazaru.*

Nr. 31. Se cetesce protocolulu siedintiei prime si

Se autentica

Nr. 32 Se presinta petitiunea deputatului Iosifu Pintié pentru concediu pe sesiunea actuala.

Concediulu se incuviintieza.

Nr. 33. Se presinta cererea deputatului Dr. Iosifu Gallu pentru unu concediu de trei dile.

Se acórda.

Nr. 34. Se presinta propunerea Preasantiei Sale ca : Sinodulu se enuncie cladirea unei case de inchiriatu pe intravilanulu din partea stenga a bisericeii catedrale, autorisandu pre consistoriu cu pregatirea planului de cladire pana la sesiunea sinodala din 1885.

Se transpune la comissiunea epitropésca.

Nr. 35. se presinta o alta propunere a Preasantiei Sale Dlui Episcopu pentru ameliorarea lefeloru profesorilor ordinari ai institutului, si infiintierea unui fondu de pensione.

Se transpune la comissiunea organisatória.

Nr. 36. Petitiunea comunei bisericesci Chesia pentru a-se adnessá la protopopiatulu Tincei.

Se transpune la comissiunea organisatória.

Nr. 37. Petitiunea locuitorilor din comun'a Sintea pentru a-se lasá si pre venitoriu la protopopiatulu Chisineului si nu la al Borosineului.

Se transpune la comissiunea organisatória.

Nr. 38. Se presinta petitiunea comunei Seliste

Soldobagiu pentru adnesare catra protopopiatulu Beiusiului.

Se transpune la comisiunea organisatória.

Nr. 39. Petitiunea comunei Paulisiiu pentru adnesare catra protopopiatulu Totvaradiei si nu catra al Aradului.

Se transpune la comisiunea organisatória.

Nr. 40. Petitiunea comunei bisericesci Vinga pentru unu ajutoriu la repararea bisericeii si a scolei.

Se transpune comisiunei petitiunarie.

Nr. 41. Petitiunea Sinodului protopopescu din tractulu Chisineului, referitoriu la ameliorarea salarielor invetiatoresci.

Se transpune comisiunei petitiunarie.

Nr. 42. Petitiunea locuitorilor din comun'a Topla pentru admiterea fostului invetiatoriu Adam Triponescu, de preotu acolo.

Se transpune la comisiunea bisericésca.

Nr. 43. Se presinta propunerea consistoriului pre langa alaturarea petitiunei Sinodului protopresbiteralu din tractualu Temisiorii in privinti'a crearii unui fondu pentru infintiand'a episcopia rom. gr. or. in Timisióra.

Se transpune la comisiunea organisatória.

Nr. 44. Se presinta rogarea tinerului Vasiliu Goldisiiu, studinte filosofu la universitatea din Viena, pentru lasarea stipendiului inca pe 5 ani.

Se transpune la comisiunea scolara.

Nr. 45. Se presinta memorandumulu Sinodului protopopescu din tractulu Vascaului in meritulu arondarii protopopiatelor.

Se transpune comisiunei organisatória.

Ne mai fiindu alte obiecte siedinti'a se ridica anunciandu-se cea urmátore pe 3 óre dupa amédi.

Acestu protocolu sa cetitu si autenticatu in siedintia a treia tienuta in 17/29 Aprile d. m.

Ioanu Metianu m. p.
Episcopu.

Georgiu Lazaru m. p.
notariu.

Siedinti'a a III.

tienuta la 17/29. Apriliu 1884. d. m. la 3 ore

Presiedinte: Preasanti'a Sa Dlu Episcopu diecesaru Ioanu Metianu. Notariu: Georgiu Lazaru.

Nr. 46. Se cetesce protocolulu siedintiei a doua si Se autentica.

Nr. 47. Urmédia reportulu comisiunei petitiunaria, carea cu privire la petitiunea preotesei Julian'a Leucutia nascuta Popescu contra barbatului ei Georgiu Leucutia preotu in Beliu prin referintele ei Georgiu Feieru propune si Sinodulu enuncia:

Petitiunea se conerede consistoriului din Oradea-mare, cu insarcinarea ca luandu in conoideratiune gravele acuse ce le-au inaintatu petent'a contra barbatului ei, se delibareze caus'a catu se póte de iute.

Nr. 48 Rogarea comunei bisericesci Remetea in protopresbiteratulu Timisioarei pentru a-se urgia apelat'a invetiatoriului amonatu Eftimie Onitia si a-se scóte din cortelu, apoi a-i-se reduce competinti'a de salariu la $\frac{1}{3}$ pana la deliberearea causei.

Se transpune Consistoriului aradanu spre afacere competent'a.

Nr. 49. Petiti'a invetiatoriului substitulu Vasiliu Milencoviciu din comun'a Remetea contra preotului de acolo Georgiu Chiritia.

Se transune Consistoriului aradanu spr afacere competent'a.

Nr. 50. Petitiunea preotului Nicolau Petrescu din comun'a Remetea protopopiatulu Timisiorii con-

tra notariului comunalu in caus'a reclamarii parochieniloru din parochi'a sa.

Se estrad'a Consistoriului aradanu pentru afacere competinte.

Nr. 51. La cererea protopopului Lipovei Ioanu Tieranu, pentru concediu pe durat'a sesiunei actuale.

Concediula se acórda.

Nr. 52. Rogarea comitetului parochialu din comun'a B. Sannartinu, protopopiatulu Beiusiului pentru unu ajutoriu pe séma bisericei dearse in an. 1879.

Se transpune Consistoriului din Oradea-mare ca dupa putintia se voteze spre scopulu amintitu orecare ajutoriu.

Nr. 53. Petitiunea preotului Vasiliu Bulzanu din Fecheteu, comitatulu Biharii, protopopiatulu Pestesiuului pentru de a-se absolvá dela solvirea unei sute (100 fl.) cu care detoresce fondului preotiescu.

Se transpune Consistoriului aradanu pentru afacere competenta.

Nr. 54 Punendu-se la ordinea dilei Regulamentulu de procedura la alegerile de deputati sinodali in acést'a eparchia, Comissiunea insarcinata cu compunerea acestui'a prin reportorul Nicolau Zigre, cetesce intregu regulamentul si propunendulu spre primire,

Sinodulu'lu primesce in generalu de basa la debatare speciala.

Nr. 55 Ponenduse acelu regulamentu la debatare speciala.

Se voteza asia precum se aréta coresu in tipariu pana la § 15.

Timpulu findu inaintatu siedinti'a se incheie anuncianduse cea urmatóre pre mane dimenétia la 10 óre.

Acestu protocolu s'a cititu si autenticatu in siedinti'a a IV tienuta la ¹⁸/₃₀ Aprile a. c.

Ioanu Metianu m. p.
episcopu.

Georgiu Lazaru m. p.
notariu

Siedinti'a IV.

tienuta in 18/30. Aprile 1884.

Presiedinte : Preasanti'a Sa Dlu Episcopu diecesanu *Ioanu Metianu*. Notariu : *Mihaiu Veliciu*.

Nr. 56. Se cetesce protocolulu siedintiei a treia si
Se autentica.

Nr. 57. Se presinta rogarea mai multoru locu-
tori din Bucovetiu contra preotului *Demetriu Chiritia*.
Se transpune la comissiunea bisericesca.

Nr. 58. Rogarea preotului *Iosifu Cadariu* din
Siusianovetiu, pentru a i se lasa in folosintia sessi-
unea dela parochi'a redusa.

Se transpune la comissiunea bisericesca.

Nr. 59. Propunerea deputatului *V. Mangra* ca
pentru stabilirea unei sisteme si procederi regulate la
essaminele de calificatiune a candidatilor la preo-
tia si a invetiatorilor, Consistoriulu eparchialu din
Aradu se elaboreze si se presinte sesiunei sinodale
viitoare unu proiectu de regulamentu.

Se transpune la comissiunea scolara.

Nr. 60. *Nicolau Zigre*, ca reportorulu comissi-
unei organisatore, in caus'a regulamentului la alege-
rile de deputati sinodali in eparchi'a *Aradului*, con-
tinue cetirea dela §. 15 pana la fine, ér *Sinodulu*,

Primesce Regulamentulu in testulu alaturatu si
findu astteliu intregu votatu se ridica la valóre de con-
clusu si se alatura la acestu protocolu sub A).

Fiindu timpulu inaintatu siedinti'a se ridica, anun-
ciindu-se cea procsima pe adi dupa médiadi la 5 óre.

Acestu protocolu sa cetitu si autentcatu in siedinti'a
a VI. tienuta la 19 Aprile 1 Maiu a. c. diminetia.

Ioanu Metianu m. p.
Episcopu.

Mihaiu Veliciu m. p.
notariu.

Siedinti'a V.

sa tienutu la 18/30 April'i 1884. dupa mediadi

Presiedinte : Preasanti'a Sa Dlu Episcopu diecesanu *Ioanu Metianu*. Notariu : *Mihaiu Veliciu*.

Nr. 61. Ilustritatea Sa Dlu Episcopu presinta telegram'a Sinodului din Caransebesiu, in caus'a fonduriloru comune,

Se transpune comissiunei pentru fondurile comune.

Nr. 62. V. Mangra cá reportoru al comissiunei bisericesci cu privire la reportulu senatului strensu bisericescu dela Consistoriulu din Aradu areta ca : Senatul strensu bisericescu se compune din unu asessoru ordinariu, 12 asessori onorari, 2 fisci consistoriali si totodata defensori matrimoniali; cá la jurisdictiunea acestui Consistoriu apartiene Manastirea Hodosiu-Bodrogu, cu unu Archimandritu, 4 protosin-celi 3. ieromonachi, unu ierodiaconu, si unu novitiu; cá totu la jurisdictiunea Consistoriului aradanu apartienu 11 tracte protobresbiterale cu 305. comune matre, 87. comune filie, 330 biserici, 387 parochii cu 63.689. Nre de case, si 332.357 suflete In decursulu an. 1883 sau botezatu 16.809 nou nascuti, sau cumunatu 3824 si au reposatu 13.706 individi. Preoti actuali suntu: 9 protopresbiteri, 2. administratori protopresbiterali, 222 parochi, 142. administratori 27 capelani si unu ierodiaconu. In anulu 1883. au reposatu 4 preoti. Parochii vacante suntu 8. La institutulu teologicu suntu aplicati: un directoru substitutu, unu profesoru ordinariu, doi profesori interimali, doi profesori provisorii si unu cantoru provisoriu. Elevi in tóte trei cursurile suntu 67. In anulu 1883 au depusu essamenu de calificatiune 9 clerici absoluti, sa hirotésitu unu protopresbiteru si sau hirotónitu 12 clerici absoluti intru preoti.

Se ie la cunoscentia.

Nr. 63. Partea a II-a a reportului despre activitatea Senatului bisericescu, in care se constata, ca: acelu senatu in a. 1883 a tienu 16 siedintie in care s'au pertractatu si resolytu 473 obiecte; Esibite au incursu 1100, cari tote s'au resolytu. cause divortiale au incursu in a. 1883 : 16, cari de asemenea s'au resolytu. Mai de parta ca :

Consistoriulu a satisfacutu decisului sinodalu de sub Nr. prot. 205 prin aceea, ca pentru delaturarea imprejurarilor, cari au produsu scaderea numerului poporatiunei, a dispusu, cumca in casuri de morhuri contagiöse preotimea se incunoscentieza indata consistoriulu, si in casu de lipsa se cera si intrevenirea autoritatilor politice spre a potea preveni latirea mai departe a acestui morbu ; apoi ca

Decisului de sub Nr. 208 s'a satisfacutu prin aceea, ca in interesulu indeplinirei parochieloru vacante s'a dispusu, ca in acele comune, cari nu potu presta minimulu dotatiunei preotiesci se se constringa credintiosii: seu se faca dotatiunea prescisa, seu se se adfilieze ; ca

Prea Santia S'a a intreprinsu in decursulu anului trecut 2 visitatiuni canonice, si anume in protopresbiteratele Ienopolei, Buteiloru si alu Beliului, cu care ocaziune a visitatu 20 de comune, seversindu in fie-care servitiu divinu, si tienudu poporulu cuventari ocazionale de morala si invetiatura, er in Septemvrie a intreprinsu Presanti'a S'a visitatiune canonica in partile Biharei, cu care ocaziune a santitu biseric'a din Micherecu si din Cef'a; a visitatu 11 comune seversindu in totu loculu servitiu divinu si tienudu poporulu cuventari instructive ; ca la cererea poporeniloru rom. apartienetori la comun'a mixta dela biseric'a S. George din Fabriculu Temi-

siorii, acestora li s'a concesu a-se adfiliá in modu provisoriu la comun'a bisericésca a S. Ilie din Fabriciu; cá prin circulariulu de sub Nr. 3445 ex 1883, s'a dispusu cá in fie-care comuna se se face si rectifice la finea fie-carii anu list'a membriloru Sinodului parochialu conformu dispusetiuniloru §-lui 5 din regulamentulu pentru parochii in provinti'a metropolitana, cá s'au facutu dispusetiuni pentru a se sci de câte ori au predicatu in decursulu anului 1883 fie-care preotu, espunendu-se si obiectulu prediceloru tinute;

In fine ca in decursulu anului 1883 pacea religio-nara n'a fostu conturbata

Partea a II-a a reportului se ie la cunoascintia es-primandu-se multiemita si recunoascintia Preasantiei Sale Dlui Episcopu diecesanu Ioanu Metianu, pentru sollicitudinea si zelulu apostolescu intru pastorirea sufletésca a Eparchiotiloru sei, dovedita prin visitatiunile canonice ce a intreprinsu si anulu trecut in unele parti ale Eparchiei.

Nr. 64. Urméza reportulu dela Senatulu bisericescu din Orade, din care se arata, ca Senatulu bisericescu alu Consist. oradann in decursulu anului 1883 a tie-nutu 6 siedintie ordinarie, in care a pertractatu si decisu 251 obiecte meritoriale. Ca foru disciplinariu a pertractatu 19 cause disciplinariae, ca foru matrimonialu apelatoriu a pertractatu si decisu meritorialmente 1 causa. La acestu senatu sunt 8 asesori onorari, si cá districtulu acestui Consistoriu dupa noua orandare este impartitu în 6 protopopiate cu 4 protopresbiteri actuali si 2 administratoriu protopresb. In acestea protopresbiterate sunt 248 parochii matre si 112 filie cu 291 biserici. Parochii deplinite sunt 217 ér vacante si administrate interimalmente 31. Numerulu preotiloru fangenti 224 dintre cari 198 sunt parochi, 19 administratori si 7 capelani. In decursulu anului a repausatu 6 preoti si s'au chirotonitu 9

La examenulu de cualificatiune s'au insinuat 2 teologi absoluti. Numerulu poporatiunei la finea anului a fost 155.245 suflete; s'au nascutu 4407 parte barbatésca si 4059 parte femeiesca.

In decursulu unului a fost 1561 cununi. Averea comuneloru bisericesci consta din 107.083 fl. 20 cr. capitalu, pamentu 3980 jugere si 982 stangeni □ cu 134 case parochiale.

S'au reedificatu si renoitu 7 biserici, dintre cari cea din Cefa si Micherechiu au fost santite din partea Preasantiei Sale Dlui Epp. diecesanu, cu coope-rarea vicariului episcopescu, a protopresbiteratului concerninte si a altoru preoti.

Pacea interna a bisericei n'a fost conturbata.

Se ié la cunoscintia.

Nr. 65. Urméza referad'a comissiunei scolare asupra reportului Senatului scolariu dela consistoriulu aradanu, carea cu referintia la punctulu 1. de unde se vede cà: pe teritoriulu Consistoriului aradanu in decursulu anului espiratu s'au tienutu conferintie preotiesci-invetiatoresci — propune, ér Sinodulu decide

Se ié la cunoscintia, recomandandu-se tienerea acestoru conferintie si in viitoriu.

Nr. 66 In decursulu feriiloru mari trecute s'a tienutu unu cursu supletoriu cu invetatorii.

Se ié la cunoscintia.

Nr. 67. Deschiderea inca a unui cursu de pedagogia la institutulu pedagogicu de aici.

Se ié la cunoscintia.

Nr. 68. Reportulu Senatului referitoriu la deschiderea cursului primu de scóla superióra poporala in Pesc'a romana si la imprejurarea ca se va continua gradatu cu deschiderea cate a unui cursu la fiecare anu pana la posibila completare a stabilimentului acestui'a de instructiune.

Se ié la cunoscintia.

Nr. 69. Punctulu 5. din reportu, unde se arata, că Chisineulu si-a streformatu localitatea de invetiamentu, ér streformarea in Petirsiu si respective inmultierea scóleloru in Zarand, Nadabu si Mundrulocu nau ajunsu inca la rezultatulu doritu.

Se ié la cunostintia, indrumandu-se consistoriulu a-si continuá activitatea s'a in acestu meritu.

Nr. 70. Referitoriu la regulamentulu pentru institutulu pedagogicu-teologicu din Aradu, deorece de candu se practica este unu timpu scurtu, si nu-se póte pronunciá asupra valorii acelu'a se opinéza, câ dupa o practicare mai indelungata se fie tractatu acestu obiectu, propunendu-se pentru alta sesiune sinodala, la propunerea comisiunii se decide:

Pertractarea asupra acestui regulamentu se amana pana la alta sesiune sinodala.

Nr. 71. Infintiarea de coruri si biblioteci a datu de pedeci in comun'a Beregseu unde oficiulu cercualu comitatensu, a disolvatu corulu din caus'a că nare statute aprobate de Ministeriu, caus'a sa transpusu Venerabilulu Consistoriu plenariu,

Se ié la cunoscintia.

Nr. 72. Reportulu Consistoriului referitoriu la scól'a de fete din Siri'a, carea nu s'a potutu reactivá, din caus'a că edificiulu bisericescu de acolo, findu amenintiatu cu ruina — e de a-se cladí de nou.

Se ié spre scire, sustienendu-se altcum in vigóre hotarile aduse pana aci cu referintia la acéstá scóla.

Nr. 73. Referiitoriu la culegerea documinteloru relative la pamenturile invetiatoresci aretandu-se ca, fisculu consistorialu este incredintiatu cu culegerea acestoru documinte, si că se astépta din partea lui comunicarea rezultatului, la propunerea comisiunii se decide:

Consistoriulu se indrume pre fisculu seu in acést'a causa a-si continuá si, respective terminá lucrarea s'a catu mai curundu si se reportéze la sesiunea procsima sinodala.

Nr. 74. Consistoriulu aradanu reportéza, cà a dispusu cà pre unde se afla invetiacei de maiestri se capete instructunie in scól'a de repetitiune, cea ce o si capeta, dar amintesce cà suntu cercuri intregi in cari nu este nici un invetiacelu de maiestria cum e cercul Buteni, Totvaradia si Birchisiu.

Se ié spre scire, cu acelu adansu cà ambele Consistorii se staruésca pe venitoriu, cà maiestriele se fie catu mai bine inbratisiate de poporu.

Nr. 75. In punctulu 15 reportéza ca la facultatea teologica din Cernautiu avemu doi stipendisti dintre cari unulu se sustiene imediatu din stipendiulu diecesanu, ér celalaltu a intratu in seminariulu archidiecesanu de acolo, in unulu din cele dóue locuri ce ni sa oferitu prin grati'a Maiestatii Sale, si prin sacrificiile conationoliloru nostri din Bucovina.

Sinodulu decide: se esprima cea mai omagiala supunere si multiamita Maiestatii Sale pentru naltá gratia, asemenea se votéza multiamita Preasantiei Sale Dlui arhiepiscopu si Mitropolitu din Bucovin'a, Silvestru Andreieviciu Morariu.

Nr. 76. La institutulu pedagogicu s'a introdusu unu propunetoriu de cantu, unulu de gimnastica si altulu de desennu.

Se ié la cunoscintia.

Nr. 77. La preparandia de statu din Deva s'a tînutu essamine din limba magiara, la cari a participatu invetiatorii nostri in numeru frumosu.

Se ié la cunoscintia.

Nr. 78. Reportulu Consistoriului cà scóla din Munari aprinsa de fulgeru in Juliu anulu trecut, a arsu si ca edificinlu din cestune se cladeste deja si curundu se va finí si predá destinatiunei sale, la propunerea comisiunei.

Se ié spre scire recomandanduse Consistorieloru a dispune asecurarea edificieloru scolare contra focului.

Nr. 79. Reportulu Consistoriului aradann, ca es-timpu au fostu scutiti scolarii mai multu de catu alta data de morburile epidemice, si numai ici colea s'a presentatu cate unu casu isolatu,

Se ié spre scire.

Nr. 80. In protopopiatulu Lipovei sau intemplatu, cà pretur'a se secuestreze banii bisericesci — pentru activile pretensiuni a-le fondului regnicolaru de penssiuni invetiatoresci deci concernintele protopresbiteru s'a insarcinatu a desluci preturei, cà banii bisericesci au menitiunea lor, dela care nu se potu subtrage, la propunerea comissiunei,

Se avisédia Consistoriuli, ca dupa ce va capetá res-punsulu dela protopopu, in catu acela va fi nefavorabilu, se intreprinda pasii ulteriori, pentru salvarea intereselor nóstre bisericesci — scolare.

Nr. 81. Consistoriulu a recomendatu tuturor credintiosiloru, si deschilinitu invetiatoriloru se introduca casse de pastrare scolare.

Se ié spre scire.

Nr. 82. Din reportu se aréta cà in institutulu pedagogicu suntu 102 ascultatori, si anume in cursulu I. 21 ; in C. II. 22 ; in C. III. 34 ; si in C. IV. 25.

Se ié spre scire.

Nr. 83. In districtulu acestui Consistoriu suntu 378. de scoli, cu totu atatia invetiatori séu inveita-tóre. Numerulu celoru de 6 — 12 ani obligati la scol'a cotidiana este :

parte barbatésa 13.672

parte femeiesca 11.678.

de totu 25.350.

In comparatiune cu anulu trecut numerulu ce-loru obligati la scol'a cotidiana a scadintu cu 2.626. Dintre deobligatii la scol'a cotidiana in 188²/₃ au frecuentatu :

parte barbatésca 7.822.

parte femeieésca 3.769.

de totu 11. 591.

Numerulu celoru de 12 — 15 ani deobligati la scól'a de repetítia este.

parte barbatésca 6.346.

parte fameieésca 5.572.

de totu 11.918.

Dintre cei deobligati la scól'a de repetitiune au frecuentatu.

parte barbatésca 592.

parte femeieésca 311.

de totu 903.

Se ié spre scire.

Nr. 84. Siedintie in anulu trecutú a tienutu Senatulu scolariu 15 si a resolyitu 951. de cause; ér estimpu pana acum'a 4 cu 300. de cause.

Si ié la cunostintia.

Nr. 85 Se repórta referitoriu la reportulu Senatulu de scóle de la Consistoriulu oradanu: Datele statistice, cà Senatulu scolariu in decursulu annuali espiratu a tienutu 12. siedintie. in care a pertractatu 26 de obiecte si cá foru judicialu a pertractatu 6. cause disciplinare

Se ié la scire.

Nr. 86. In anulu 1882-3- prunci obligati la scóla au fostu de 6—12 ani.

parte barbatésca 6.565.

parte femeieésca 5.986.

de totu 12.551.

ér dela 11 ani in anulu 1882/3. au umblatu 816 de toti.

Se ié la cunoscintia.

Nr. 87. Datele statistice referitóric la numerulu tineriloru nostri cari frecuentéza scolile medie de alta confessiune si de statu pe teritoriulu Consistoriului aradanu si catichisarea acelorú tineri.

Se ié spre scire.

Nr. 88. La propunerea consistoriului oradanu, facuta la insarcinarea Sinodului de sub Nr. 93. a. trecut, pentru infiintierea unei catedre in Beiusiu pentru catichisarea tinerilor gr. or. dela archigimnasiulu gr. cath. si scólele normale si cele poporale de statu pentru fetitie de acolo spre care scopu numitulu Consistoriu cere o suma de 600 fl. v. a. Sinodulu decide:

Infiintierea catedrei recerute in principiu se primesce, ér in catu pentru sum'a de bani receruta, acést'a parte a propunerii se reléga la comissiunea epítropésca.

Nr. 89. Aretarea Consistoriului, cà asessorulu referinte de acolo Petru Suciú, in anulu trecut a visitatu 73. scóle poporale.

Se ié spre scire.

Nr. 90. Reportulu Consistoriului cà pentru provederea statiunilor vacante cu invetiatori a facutu, pasii necesarii.

Se ié spre scire.

Nr. 91. Aretarea Consistoriului cà in feriile anulu trecut s'au tienutu conferintie invetiatoresci in trei locuri centrale a-le districtului.

Se ie spre scire sí se recomenda si mai departe tienera acestoru conferintie.

Nr. 92. Reportulu Consistoriului referitoriu la tienera cursurilor supletorie cu invetiatorii in feriile mari ale anulu trecut,

Se ié spre scire si se recomenda tienera astoru feliu de cursuri si pentru venitoriu.

Nr. 93. Aretarea Consistoriului, cà la cursurile supletorie ordinate din partea Ministeriului pentru invetiarea limbei magiare in Aradu si Zelau au participatu 10 invetiatori ; ér la essamenulu din limb'a magiara, ce au avutu locu la instittulu pedagoguicu de

statu din Deva, a facutu essamenu de calificatiune cu succesu bunu unu invetiatoriu

Se ié spre scire.

Nr. 94. Consistoriulu oradanu aréta cà in decursulu anului curinte, a recomendatu in usulu scóleloru si a invetiatoriloru :

a) „miculu abecedariu“ ilustratu in usulu scoleloru poporale, ca manualu pentru scolari.

b) „miculu abecedariu“ 18 table de parete pentru scóle.

c) Metodulu abecedariu pentru invetiatori, tóte de invetiatoriulu Ioanu Tuducescu, in Lipova.

Se ié spre scire poftindu-se comissiunea anchetaria a esaminá acesté manuale si aflandule corespundietórie se le recomende scóleloru din intrég'a diecesa.

Nr. 95. Aretarea Consistoriului oradanu, cà inspectorulu regescu de scóle al comitatului Biharei, sub pretestu cà in opidulu Beiusiu se afla scóla poporala de statu pentru fetitie, — a opritu fetitiele gr. or. de a frecuentá scól'a nóstra confessionala din locu — comuna cu baietii, poftindu ca baietele nós tre se cerceteze scól'a poporala de statu pentru fetitie.

Atátu comun'a bisericésca din Beiusiu, catu si Consistoriulu oradanu a apelatu si respective remonstratu caus'a la Ministeriulu regescu de culte si instructiune, de unde inse pana aci n'a venitu resultatu, la propunerea comissiunei se decide :

Pasii intreprinsi de Consistoriu se iéu la cunoscintia, éra despre resultatulu obtienutu sè se faca reportu la sessiunea procsima sinodala.

Nr. 96. Consistoriulu Oradanu in vederea cumca in regulamentulu pentru inactivarea fondatiunei „Gavriilu Fauru,“ de Teiusiu, nu este precisatu chiar si anume casulu daca stipendiatulu la capetulu anului scolasticu capeta din cutare studiu calculu insuficientu

séu nu face colloquiulu prescriu, séu nu-si substerne testimoniulu séu indicele de colloqui, — cere modificarea regulamentului.

Dupa o desbatere lunga constatanduse că regulamentulu e destulu de chiar se sustine si mai de parte in vigóre.

Nr. 97. Petitiunea stipendistului Vasiliu Goldisiu din Cermeiu, prin care cere a-i-se votá unu stipendiu anualu de 500 fl. pe restimpulu de 5 ani, la universitatea din Cernautiu.

Se transpune Consistoriului spre afacere competenta.

Fiindu timpulu inaintatu siedinti'a se ridica, anucienduse cea prossima pe mane diminétia la 10 óre.

Protocolulu de facia sa cetitu si autenticatu in siedintia VII-a tienuta la 19 Aprile, 1 Maiu 1884. d. m.

Ioanu Metianu m. p.
Episcopu.

Mihaiu Veliciu m. p.
notariu.

Siedinti'a VI.

tienuta la 19 Aprile. 1 Maiu 1884. la 10. ore diminétia.

Presiedinte: Preasanti'a Sa Dlu Episcopu *Ioanu Metianu*
Notariu: *Georgiu Lazaru.*

Nr. 98. Se cetesce protocolulu siedintiei a IV.
Si se autentica.

Nr. 99. Se presinta petitiunea comunci Bontiesci pentru desfacerea dela protopopiatulu Halmagiului, remanendu si pe viitoriu la protopopiatulu Buteniloru.

Se transpune la comissiunea organisatoria.

Nr. 100. Deputatulu V. Mangra face urmatórea propunere: Considerandu ca dreptulu de a regulá si a hotari cualificatiunea professoriloru la institutele pedagogice-teologice in provinci'a nóstra metropolitana dupa Statutul Organicu, tiene de atributiunea

Consistorieloru eparchiali, si de órece pana astadi inca nu esista o lege speciala, care se normeze calificatiunea profesorilor dela institutul pedagogicu-teologicu din Aradu, Consistoriulu eparchialu se indruma, ca pre sesiunea procsima sinodala se elaboreze si se presinte unu regulamentu specialu pentru essam-nile de calificatiune a-le profesorilor ce se vor aplicá la acestu institutu.

Se transpune la comissiunea scolara.

Nr. 101. Petitiunea Sinodului protopopesou din tractulu Chisineului, cu privire la ameliorarea salari-
eloru invetiatoresci

Se transpune Consistoriului spre luare in considerare.

Nr. 102. Comissiunea petitiunaria prin reporto-
rulu seu Georgiu Feieru cu privire la petitiunea comu-
nei bisericesci Vinga, de a-i-se votá unu ajutoriu la repa-
rarea bisericei si a scólei, propuue si se primesce a se

Transpune Consistoriului, ca dapa inprejurari se im-
partasiésca numit'a comunitate de óresi care ajutoriu.

Nr. 103. Urméza referad'a comissiunei organisa-
tórie, carea prin referintele Paulu Rotariu cu privire
la reportulu Consistoriului plenariu aradavu de sub
Nr. 1244. despre activitatea acelu'a in decursulu
anului espiratu, — propune: datele statistice, ca in de-
cursulu anului trecut s'au tienutu 5. siedintie plenarie
16. bisericesci, 13. scolare si 11 epitropesci; cà nou
alesii asessori onorari Georgiu Feieru si Aureliu Su-
ciu, au intratu in oficiu sè se ie la cunoostintia, reg-
retandu-se retragerea membrului multu folositoriu Ale-
sandru Pecicanu; de asemenea si partea reportului,
referitoria la esecutarea conclusului sinodalu Nr.
141/882. in privinti'a aplicarii uniforme a §-lu 53.
din Statutulu Organicu, apoi a conclusului de sub
Nr. 240. referitoriu la arondarea protopopiateloru, pe

bas'a noului planu de arondare cu 11 protopopiate in teritoriulu acestui Consistoriu; si in fine ca proiectulu de regulamentu pentru administrarea fondurilor diecesane se aterne cu altu reportu seperatu.

Se ié spre scire.

Nr. 104. Reportulu Consistoriului de sub Nr. 1247. ca in urm'a arondarei protopopiatelor intrate in vieti'a la 1. Septemvre 1884. corporatiunile protopresbiteratelor: Aradu, Siri'a Totvaradi'a, Ienopolea, Chisineu, Halmagiu, Lipova si Hassiasiu s'au constituitu de nou la propunerea comisiunei.

Si ié la cunoscintia.

Nr. 105. Cu privire la protestele intrate din partea comunelor: Radna, Paulisii si Sioimosii din fostulu protopopiatu alu Aradului adnesate la protopopiatulu Totvaradiei, prin cari ceru a-se incorpora din nou la protopopiatulu Aradului, tot asemenea la rogarea comunelor: Minisii, Ghiorocu si Cuvina, din fostulu protopopiatu alu Siriei, adnessate éra si la protopopiatulu Totvaradiei, pentru de a-se reincorpora éra si la tractulu Siriei; apoi referitoriu la petitiunea comunelor: Pustinisii si Teiusii prin care cea dintai fiindu anessata la B. Comlosii, cere a-se reincorpora la protopopiatulu Timisiorii, ér cea din urma a-se adnessa la protopopiatulu Hassiasii; mai de parte cu privire la petitulu Sinodului protopopescu alu Chisineului, prin care cere ca centrul protopresbiteratului se fie Chisineu si nu Giula; mai incolo cererile comunelor: Vadasu si Siepreusii pentru de a-se reincorpora la Chisineu, fiindu mai aprópe de catu de Ienopolea, si in fine petitulu Sinodului protopopescu alu Hassiasii, cã pre viitoriu acelu protopopiatu sè se numésca alu Belintiului, din motivulu *cà terminulu*, de relemari inca n'a espiratu si se póte

presupune ca vor mai obveni si alte reclamari, asupra carora numai atunci se va putea aduce otarire definitiva candă se voru cunósce tóte reclamele la propunerea comisiunei.

Sinodula restitue Censistoriului tóte aceste cereri si proteste cu aceea: cá se le reastérna Sinodului venitoru spre deliberare definitiva.

Nr. 106. La rogarea altoru comune bisericesci in cauza de arondare, st anume:

- a.) Chesia (protopopiatulu Tinca:)
- b.) Sinteá (protopopiatulu B. Ineu:)
- c.) Saldabagiu (protopopiatulu Beiusiului:)
- d.) P. T. D. protopopu Petru Chirilescu.
- e.) a locuitorilor din Bontiesci.
- f.) Si a locuitorilor din Paulisii.

comisiunea propune: a-se redá tóte petitele Consistorieloru competente, cu insarcinarea cá se le reastérna Sinodului prossimu din motivele conclusului anterioru.

Se primesce.

Nr. 107. Asupra reportului Consistoriului plenariu din Oradea-mare, comisiunea propune a-se luá la cunoscentia ea: in decursulu anului 1883. a intratu la acestu Consistoriu 1567 esibite si sau resolutu tóte; ca s'au tienutu 5, siedintie plenarie, cá nou'a arondare s'a pusu in lucrare; mai departe cá s'au luatu mesuri pentru indeplinirea protopopiateloru vacante, Pestesiu si Beliu, si in fine cá in decursulu anului trecut, Preasanti'a S'a Dlu Episcopu diecesanu condusu de interesulu viu, ce-lu are pentru prosperarea bisericeii si a poporului nostru, a cercetatu mai multe comune din protopopiatulu Beliiului, Pestesiiului si Oradii-mari, in fine ca vicariulu episcopescu cá presiedintele Consistoriului a visitatu oficiile parochiale, bisericcele si scolile din partile Luncei, comisiunea propune si

Sinodulu primescē : a-se luá la cunoșcintia, esprimandu se recunoșcintia protocolara Preasantiei Sale Dlui Episcopu Ioanu Metianu, pentru visitarea partiloru oradane.

Nr. 108. Dispositiunile transitorie din cerculariulu alaturatu la acelu reportu se recomanda a-se luá la cunoșcintia acele dispositiuni provisorie. Constatandu-se inse, cumca acele dispusetiuni nu suntu esecutate in conformitate cu conclusulu acestui Sinodu eparchialu de sub Nr. 162 din anulu 1872.

Sinodulu aviséza Consistoriulu cá se esecute dupa putintia tóte acelea, ér reclamarile cate se voru mai insinuá in cursulu anului sē le inainteze proximului Sinodu cu propuneri motivate.

Nr. 109. In meritulu memorandului Sinodului protopopescu alu Vascaului alu petitului comunei Ghirisiu, a Sinodulului protopopescu din Tinca, apoi a memorandului protopresbiterului Vasiliu Papp si al comitetului parochialu din Beiusiu totu in caus'a arondarei, la propunerea comisiunei Sinodulu decide :

Tóte aceste acte se transpuu Consistoriului cu insarcinarea cá in preuna cu alte reclame eventuale se le astérna prossimului Sinodu cu propuneri motivate.

Nr. 110. Cu privire la cererea Sinodului protopopescu alu Timisiorii pentru colecte benevole in favorulu infiintandei episcopii in Timisióra la propunerea comisiunei,

Se autoriséza Sinodulu protopopescu alu Timisiorii a colectá oferte benevole pentru infiintand'a episcopia in Timisióra, deodata inse se constitue cá control'a asupra sumeloru ce se voru colectá atatu Sinodulu eparchialu catu si Consistoriulu diecesanu ; din care cauza Sinodulu protopopescu se insarcinéza cá in fiecare anu se deie socóta publica in siedinti'a sa, acést'a sē se revidieze, sē se astérna Consistoriului spre suprarevisiune, ér acést'a se faca reportu

Sinodului despre stadiulu acestei colecte. Sumele colectande au se fie elocate in cass'a de pastrare, eventualu sè se cumpere realitati pe sèma numitei episcopii.

Timpulu fiindu inaintatu siedinti'a se ridica.

D. c. m. s.

Sa autenticatu in siedinti'a a IX tienata la 21 Aprile (3 Maiu) 1884.

Ioanu Metianu m. p.

Episcopu.

Georgiu Lazaru m. p.

not. siedintiei.

Siedinti'a VII.

tienuta in 19. Aprile 1 Maiu 1884.

Presiedinte : Preasanti'a Sa Dlu Episcopu diecesanu Ioanu Metianu. Notariu · Georgiu Lazaru.

Nr. 111. Se cetesce protocolulu siedintiei a V. si Se autentica.

Nr. 112. La ordinea dilci este reportulu comisiunei organisatòre carea prin referintele ei Paulu Rotariu, cu privire la propunerea Prea Santiei Sale Domnului Episcopu referitoria la ameliorarea lefiloru pentru profesorii ordinari ai institutului si la infiintiarea unui fondu de pensiiu propune si sinodulu primesce :

Sinodulu reconòsce in principiu necesitatea si eficacitatea indroducerei asia numitalui „quinquenariu“ in dotatiunea corpului profesoralu dela institutulu nostru teologicu-pedagogicu, precum si crearea unui fondu de pensiiu pe seam'a aceluiasi. Din acestu motivu consistoriulu Eparchiei din Aradu se aviseza a elaborá si presentá viitoriului sinodu unu operatu specialu in carele se faca propuneri cu privire la marimea si conditionile dupa cari va avea se urmeze beneficiulu quinquenariului si alu pensio narei.

Nr. 113. Cu privire la reportulu consistoriului de sub Nr. 1230 in caus'a colectariloru de bani, a cumpararii intravilaneloru si edificiiloru de langa in-

travilanulu donatu de Baronésa Sina, a planului de zidire si a preliminarului de spese din care resulta, ca Prea Santia Sa cunoscendu multele lipse ale diecesei in vera anului trecuta a aflatu de bine a escrie o colecta in diecesa in urma careia sau oferitu sum'a de 51.664 fl. 95 cr. din care inse pana acuma seu incassatu numai 30. 308 fl. 60 cr. ér restulu de 21.356 fl. 35 cr. este inca neincasatu, din caus'a căci este oferitu cu conditiunea de platire in mai multe rate anuali pre mai multi ani viitori. Mai departe din sum'a incasata de 30.388 fl. 66. cr. platindu-se pretulu cumperarei realitatiloru dela Dónna Boronésa Sina cu 18.514 fl. si alte spese, au mai ramasu bani gata 11.794 fl. 60 cr. si anume la cassa de pastrare 9.294 fl. 60 cr. intr'unu libelu alu Albinei 1400 fl. intr'o obligatiune a Albinei 100 fl. intr'unu cambiu 1000 fl. v. a. catra cari sperandu ca voru mai întrá si in cursulu anului curinte vre o 5000 fl. v. a. am dispune de unu capitalu de 16—17 mii floreni. Si déca vomu mai adauge catra acésta suma si fondurile tasselor II si III cu vre-o 13.000 fl. v. a. ce are aceasi menitiune, fondulu convictualu si seminarialu Raiaciciu cu aceasi menitiune de vre-o 9000 fl. apoi fondulu institutului pedagogicu-clericalu in sum'a de vre o 5000 fl. fondulu tipografiei diecesane cu aceasi menitiune, si preste acésta déca vomu mai luá pre institutulu de adi unu inprumutu de vreo* 20.000 fl. v. a. cu amortisare, care inprumutu sè se desplateca parte din venitul aceluasi institutu dupa ce se va preface in casa de chiria, parte din colectele ce voru mai întrá supletorie, atunci am ajunge la sum'a de vreo 65.000 fl. cu care s'ar potea inca in ver'a acést'a cladí institutulu celu nou cu internatulu fara a atinge alte fonduri ale diecesei, la propunerea comis-siunei :

Sinodulu ie la conosciinta cumperarile facute in contractele de datulu 8/20 Noemyre 1883 si 31 Martiu 1884 si apróba ambele cumperari, sprimandusi de odata deplina sa multiemire cu toti pasii inceputi si facuti in acésta privitia din partea Ven. Consistoriu si in deosebi ai Prea Santiei Sale Domnului Episcopu diecesanu caruia sinodu'i uréza viétia indelungata si fericita. Asemenea se ieu la conosciinta contribunile benevole oferite si platite din partea credinciosiloru carora sinodulu le exprima in concludu lauda si reconosciinta pentru faptele demne de lauda si marirea religionara — culturala nationala.

Planulu de zidire se apróba in principiu si in generalu nu inse in tóte partile sa e speciale anume : se autoriséza consistoriulu a modificrà namitulu planu in urmatorele privintie precum :

a) Zidirea sé se ridice si sé se alcătuiésca dupa tóte regulele higienice, ca ideia fundamentala si principiala tienenduse inaintea ochiloru cursulu liberu alu aerulu si alu luminei sórelui.

b) Sala (aula) sé se sistemiseze si cladésca catu se póte de inalta si marimea ei se fie celu putinu de dóna ori asia de mari ca sala actuala a institutulu teologicu.

c) Se aviséza consistoriulu ca inainte de a intreprinde zidirea se esopereze o supra revisiune a planulu cu privire la soliditatea materialulu, grosimei zidiriloru si a lemmeloru din partea unui ori doi barbati de specialitate si se póte conta de opiniunile acestora.

Preliminariulu speseloru zidirei in sum'a de 68.898 fl. 48 cr. adeca siese dieci si optu de mii, optu sute nouedieci si optu florini si patru dieci si optu cruceri v. a. salvo calculo, se apróba, se Consistoriulu se autoriséza ca spre acoperirea acestoru spese se intrebuintieze :

a) ofertele credinciosiloru date spre acestu scopu
b) fondurile tassului II si III in sum'a de 13.000 fl
c) fondulu seminariulu si convictualu Raiacici in suma de 9000 fl.

d) fondulu institutulu pedagogicu-clericalu in sum'a aprocsimativa de 6000 fl :

e) fondulu tipografiei diecesane ;

f) Unu imprumatu cu amortisatiune de 20.000 fl. v. a din fondurile fóste comune acum diecesane.

In contra acestei propuneri, respective contra planului de zidire D. Petru Oprisiu face următoarea contra propunere :

Considerandu ca din partea ven. consistoriu numai unu singuru planu s'a prezentatu pentru edificarea edificiului seminariulu, care planu pôte se fie bunu dar pôte se fie si reu, considerandu ca in casu déca acestu planu prin esperti s'ar judecă de reu, am perde nu numai timpu multu, dar am avea si spese mai multe, si considerandu in fine ca déca ne-ar stá la dipusetiune mai mule planuri si preliminarie compuse de specialisti mai eminenti. am avea prospectu mai multu si mai siguru de a potea ridicá unu edificiu mai corespundietoriu si mai eftinu ; *propune*: ca ven. consistoriu se fie avisatu a escrie concursu pentru planu si priliminariu alu institutului seminariulu promitiendu totu odata compunatoriulu planului, care se va judecă de esperti de celu mai bunu unu premiu de maximum 500 fl. v. a. carea suma numai in acelu casu sè se plátésca déca premiatulu nu va fi totu odata si intreprindietoriulu edificarei ;

Carea propunere punenduse la votu cade si sinodului primesce propunerea comissiunei cu adansulu facutu de Vasiliu Pagub'a, adeca : ca pretiulu definitivu alu edificarei sè se stabilésca prin licitatiune publica minuenda.

Nr. 114. Fiindca cu privire la locul unde are sè se edifice noulu seminaru se facu mai multe observari parte din punctu de vedere higienicu parte chiar si finantialu, Prea Santia Sa Dlu Episcopu ca sè se evite ori-ce neintielegere propune : ca inainte de a se votá asupra acestei cestiuni sè se faca oculata si fiindu timpulu inaintatu propune tienerea oculatei pre mane deminétia la 9 óre.

Ca acésta siedintia se ridica.

Protocolulu de facia sa cetitu si autenticatu in siedinti'a a IX tienuta la 21. Aprile (3. Maiu) 1884.

Ioanu Metianu m. p.

Episcopu.

Georgiu Lazaru m. p.

notariu

Siedinti'a VIII.

ținuta la 20 Aprile. 2 Maiu 1884.

Presiedinte: Preasanti'a Sa Dlu Episcopu Joanu Metianu
Notariu: Georgiu Lazaru.

Nr. 115 Dupa ce in conformitate cu decisulu de eri de sub numerulu protocolaru anterioru, toti deputatii sinodali au mersu la locul pentru cladirea Seminarului, si lau essaminatu din tôte punctele de vedere, dupa rentorcerea si intrunirea in Sinodu, Preasantia Sa Parintele Episcopu mai pune odata pe tapetu cestiunea locului.

Deci Sindulu si de adou'ora se dechiara multiamitu cu locul si decide cladirea Seminarului pe locul de susu si asiediarea lui dupa opiniunea expertiloru, si dupa cele dispuse in punctulu precedentu.

Nr. 116. Se pune la ordinea dilei reportulu comissiunei bisericesci, carea-prin reportoriulu seu Vasiliu Mangra propune si sinodulu primesce;

Petitiunea comunei bisericesci Topla de a-se chirotoni tinerulu Adam Triponescu de preotu pentru parochi'a vacanta de acolo, se transpune Consistoriului pentru resolve competenta.

Nr. 117. Petitiunea preotului Iosifu Cadariu din Siusianavetiu de ai-se vota o remuneratiune pre anulu curente din venitul sessiunei parochiei reduse, ér pre viitoriu a-i se lasá densului in folosintia acea sessiune pre langa o arenda annuala in suma de 100 fl. v. a. la propunerea comissiunei,

Se transpune Consistoriului spre resolve competente

Nr. 118 Rogarea unoru poporeni din comun'a Bucovetiu pentru deplinirea parochiei a dou'a de acolo reduse, la propunerea comissiunei:

Se transpune Consistoriului pentru ulteriora afacere competenta.

Nr. 119 Se pune la ordinea dilei reportulu co-

missiunei verificatōre, care prin reportoriulu seu Vasiliu Papp propune si,

Sinodulu dechiara de verificatu pe deputatulu Vincentiu Babesiu alesu in cerculu electoratu alu Vingei.

Nr. 120. Se pune la ordine reportulu comissiunei scolastice asupra activitatii comisiunei anchetarie sinodale in decursulu anului 1883, carea prin reportorulu seu Emericu Andreescu aréta, cà comissiunea anchetaria a asistatu la essaminele tienute la finea anului scolasticu trecut si constatandu unele defecte in mersulu instructiunei a comunicatu acele defecte corpului professoralu pentru luare in consideratiune, ceace la propunerea comissiunei.

Se ié la cunoscintia, avisanduse totu de odata comissiunea anchetaria a si continuá activitatea si in decursulu anului curentu; ér despre resultatu se reporteze prossimulu Sinodu eparchialu.

Nr. 121. Se pune la ordine propunerea deputatului Vasiliu Mangra, de a-se elaborá unu proietu de regulamentu pentru normarea esamenelor de calificatiune si la propunerea comissiunei Sinodulu enuncia:

Se aviséza Consistorialu a elaborá unu regulamentu pentru regularea essaminelor de calificatiune a candidiloru de preoti si si invetiatori, si alu cominicá prossimulu Sinodu eparchialu.

Nr. 122. Cu privire la propunerea deputatului Vasiliu Mangra referitōre la regularea calificatiunei professoriloru dela institutulu pedagogicu-teologicu, la propunerea comissiunei Sinodulu enuncia:

Se aviséza Consistoriulu a elaborá unu regulamentu prin carele se se normeze cualificatiunea profesoriloru dela insitutulu pedagogicu-teologicu si a-lu substerne prossimulu Sinodu eparchialu.

Nr. 123. Petitiunea Sinodului protopresbiteralu alu Chisineului pentru ameliorarea salarielor invetiatoresci, la propunerea comissiunei,

Se estrada ambeloru consistorii pe langa insarcinarea ca se ingrigésca ca salariile invetiatoresci sistemisate se nu se miesioreze, ci totu deodata in cadrulu posibilitatii se nisúesca a-se ameliorá dotatiunea invetiatoriloru.

Cu acést'a siedinti'a se incheia, annunciinduse cea prossima prò manedi la 9 óre inainte de médi

S'a autenticatu in siedinti'a a IX dela 21. Apriliu (3. Maiu) 1884.

Ioanu Metianu m. p.

Episcopu.

Augustinu Hamsea m. p.

notariu.

Siedinti'a IX.

sa tienu la 21 Aprilu 1 Maiu 1884. diminétia.

Presiedinte : Prea-anti'a Sa Dlu Episcopu diecesanu Ioanu Metianu. Notariu : Augustinu Hamsea.

Nr. 124 Se cctescu protocólele siedintieloru a VI. VII. si a VIII-a si,

Se autentica.

Nr 125. Deputatulu Paulu Rotariu face urmatórea propunere : Sinodulu eparchialu esperiendu o regretabila stagnare in deliberarea afacerileru Consistoriului metropolitanu, a-le metropoliei si a-le Congresului 'si exprima seriósele sale ingrigiri si temeinicel sale temeri de viitorulu constitutiunei bisericesci si a tuturor intereseloru vitale bisericesci culturale si administratiunale, cari atingu de aprópe si acést'a eparchia, hotaresce de odata a esmite dintre barbati acestei diecese pre trei dintre cei mai destinsi, cá comisiune din partea acestui Sinodu cu insarcinarea : ca in decursu de trei luni de astadi se se presenteze in persóna la Escelentia Sa Inaltu Preasantitulu Domnu Archiepiscopu si Metropolitu Miron Romanulu, carui'a descoperindui ingrigirile serióse, scaderile multe, mari si adancu sentite, precum si temerile motivate ale acestui Sinodu, ce provin din

imprejurările sus amintite — se-lu róge in numele Sinodului acestui'a cu intetire: cà Inaltu Preasanti'a Sa numai decatu si nesmintitu in decursulu timpului de véra alu acestui anu se puna in curgere tóta activitatea Consistoriului metropolitanu, atatu cu privire la cele administrative ale Consistoriului numitu, catu si cele de lipsa pentru espedarea concluseru Congresului trecutú, apoi cele de lipsa pentru convocarea congresului viitorii.

Pentru casuri de lipsa comisiunea nóstra ori intréga, ori in persóna cutarui membru alu ei se fie autorisata a remanea in permanentia in Sibiiu pana atunci, pana candu lucrurile cele mai momentuóse: *convocarea, eventualu intrunirea Consistoriului metropolitanu, espedarea concluseru congresuale din rendulu trecutú si pregatirile pentru convocarea viitoriului Congresu* — nu se vor fi deseversitu, ér despre rezultatu se faca reportu Sinodului pre calea Consistoriului diecesanu. In catu pentru spesele numitei comisiuni mi-permitu a propune, cà acele sè se anticipa din fondurile diecesane sinodale, ér pentru acoperirea lorú definitiva mi rezervu dreptulu a-face propunere la timpulu seu.

Se transpune comisiunei bisericesci.

Nr. 126. La ordinea dilei se pune reportulu comisiunei epitropesci imbinate cu cea organisatória referitoriu la proiectulu de regulamentu pentru administrarea fondurilor diecesane, carea prin reportoriulu seu Paulu Rotariu aréta, ca comisiunea din cele dóue proiecte prezentate de ambele consistorie, dupa ce mai antaiu a staveritu urmatoriele principii si anume:

a) sè se desemneze din partea sinodului o sectiune restransa din Senatululu epitropescu pentru acor. darea imprumuturilor;

b) sè se institue unu jurisconsultu seperatu pen-

tru acésta sectiune alegendu prin Consistoriulu plenariu, carale se nu aiba nici votu consultativu nici decisivu, ci se-si formuleze numai opiniunea in scrisu; — a elaboratu unu nou proiectu de regulamentu, pre carele cetindulu-lu in tóta estensiunea, lu-recomenda Sinodului de basa la desbaterea speciala.

Contra acestei propuneri deputatulu *Emericu V. Stanescu* in numele minoritatii din comissiunea organisatoria imbinata cu cea epitropésca, si anume in numele seu si alu deputatiloru *Vasilii Paguba*, *Joanu Moldovanu* si *Joanu Belesiu*, presentéza Sinodului urmatoarea contra propunere :

Considerandu, cà in proiectulu de regulamentu pentru administrarea fonduriloru si fondatiuniloru diecesane se institue unu deosebitu Senatu din sinulu existentei epitropii diecesane si unu jurisconsultu specialu; dar considerandu ca statutulu Organicu cu putere de lege si in modu uniformu pentru intréga provinci'a metropolitana (§§-ii 132. 133. 134. 135 si relativu 115. 119. 120) dejá a constituitu competintele organe pentru pastrarea si administrarea tuturoru baniloru si averiloru diecesane — si prin urmare considerandu, cà in punctulu acesta nu mai subverséza nici o necesitate de o noua provisime din partea Sinodului eparchialu — propune : cà din elaboratulu comissiunei tóti acci §§-i de sine statatori, cari tindu la instituirea unui deosebitu Senatu, séu sectiuni din sinulu epitropiei diecesane si la instituirea unui specialu jurisconsultu anume pentru administrarea fonduriloru si fondatiuniloru diecesane ajunse la consistoriulu din Aradu, prin impartirea loru intre dieces'a Aradului si Caransebesichii — simpluminte sé se lase afara, éra in cealalti §§-i pretutindenea sé se puna : „Senatulu epitropescu“ in locu de Sectiunea Senatului epitropescu alu Consistoriului din Aradu, si sé se

puna „fisculu consistorialu“ in locu de jurisconsultulu (alegendu); ér deputatulu Ioanu P. Desseanu provocandu la conclusulu sinodale de sub Nr. pros. 117/883 si din motivele ca sinodulu nu dispune de timpul necesariu spre a pôte studiá noulu proiectu de Reglamentu propune a se amaná desbaterea lui pana la procsima sessiune sinodale si pana atunci proiectulu sè se tiparésca si imparte intre deputati.

Dupa o desbatere la care ieu parte mai multi vorbitori, si dupa ce deputatulu Vasiliu Paguba, in numele a 15 deputati cere votu secretu in acestá cestiune, inchienduse discussiunea se pune la votu mai autain propunerea deputatului Ioanu P. Deseanu, carea nepriminduse, se pune la votu propunerea minoritatii, asupra carei'a se votédia cu votu secretu, alu careia resultatu este, cà din 42 deputati presenti 22 au votatu pentru ér 20 contrá si astfeliu.

Sinodulu primesce votulu minoritatii.

Nr. 127. In urm'a acestui votu reportoriulu Paulu Rotariu dechiara, cà densulu nu mai pôte referá de orece sá alteratu principiile pre cari erá facutu elaboratulu seu.

Acésta dechieratiune luandu'o Sinodulu la cunoscentia, proiectulu se estradá de nou comissiunei, cá se induca in elu principiile din propunerea deputatului Stanescu adoptate de Sinodu.

Cu acéstá Siedinti'a se incheia anuncienduse cea procsima pre dupa amédi la 4 ore.

Acestu protocolu sa cetita si autenticatu in siedinti'a comissiunei autenticátore sinodala, Aradu, 28 Aprile st. v. 1884.

Ioanu Metianu m. p.

Episcopu.

Davidu Nicóra

Vasiliu Mangra.

Augustinu Hamsea m. p.

notariu.

M. V. Stanescu.

Dr. Nicolau Oncu.

Ioan Be'esiu.

Siedinti'a X.

s'a tienutu la 21. Aprile (3. Maiu) 1884. dupa améeli:

Presiedinte: Preasanti'a Sa Dlu Episcopu diecesanu Ioanu Metianu. Notariu: Augustinu Hamsea.

Nr. 128. La ordinea dilei este desbaterea speciala asupra proiectului de regulamentu pentru administrarea fondurilor. Deputatulu Paulu Rotariu aretandu, cà a elaboratu de nou proiectulu de regulamentu dupa propunea deputatului V. M. Stanescu, ceteste din punctu in punctu regulamentul strafornatu si dupa mai mai multe modificari facute in acela

Sindulu votéza acestu Regulamentu in teestul aclasu la acestu protocolu sub B.

Nr. 129. Urméza reportulu comissiunei despre efectuarea impartirii fondurilor comune, carea prin reportoriulu seu Petru Oprisiu, dupa ce aréta cà comissiunea din caus'a scurtimei timpului convingendu-se cà este cu totulu imposibilu a revedé in specialu si cu de amenuntulu tóte socotile si actele cele multe referitóre la impartire, s'a vediutu necesitata a face numai unele probe, din cari convingendu-se cà impartirea s'a facutu dupa chei'a si modalitatea staverita de ambele Sinóde, si dupa ce si presidiulu mai areta sumele ce a venitu pe partea diecesei Aradului, — propune si Sinodulu primesce:

1. Reportulu delegatiunei esmise pentru impartirea fondurilor comune se ié spre sciintia si actulu de impartire se dechiéra de definitivu si legatu escutatu. Documentulu originalu de predare si primire, cu diariulu de cassa purtatu dela 1 Ianuaru pana la 16. Februaru 1884 se provede cu clausulá de aprobare din partea Sinodului. Planulu de impartire si documentulu de predare si primire cu adneesele loru sè se pastreze in cas'a de feru a diecesei

2. Se dá absolutoriu tuturoru m. mbciloru si functionariloru fóstei epitropii provisorie a fondurilor comune:

3. Administrarea partii venite din fondurile comune in posesiunea diecesei Aradului se se intemple prin Consistoriu dupa regulamentul votata prin conclusulu de sub Nr. prot. anterioru.

4. Se apróba eschiderea din împartire a sumei de 728 fl. 05 cr. cá interese de 8% calculate de epitropia pana la 30. Iunie 1883 dupa sum'a de 3000 fl. data cá anticipatiune diecesei Caransebesiului in anulu 1880.

5. Pretensiunea diecesei Caransebesiului de 6000 fl. respective dupa impartirea esecutata redusa la 3600 cá subventiune pentru institutul preparandialu din Caransebesiu pe anii 1878—1882. din motivele espuse de membrii delegatiunei aradane nefindu motivata nu se recunósce.

6. Se apróba activitatea delegatiunei esmise pentru esecutarea impartirei dechiaranduse missiunea ei de implinire.

Planulu de impartire si documentulu de predarea si primirea fondurilor se acuda aici la protocolu sub C. si D: de dupa cari pe partea diecesei Aradului au venitu urmatóarele fonduri si, anume:

A. din fondulu bisericescu clericale.

1. In capitale elocate in obligatiuni private	273.285 fl. 76 cr.
2. bani elocati la cass'a parsimoniala aradana	7.150 fl. 35 cr.
3. " realitati	8.863 fl. 86 cr.
4. " vadii	136 fl. — cr.
de totu	289.435 fl. 97 cr.

B. din fondulu scolariu si aucta.

1. In capitalu elocatu in obligatiuni private	23.283 fl. 01 ¹ / ₂ cr.
2. " bani elocati la cass'a parsimoniala aradana	7.006 fl. 20 cr.
3. In realitati (un'a parte din institutu si cass'a dela Arsiciu)	8.057 fl. 81 ¹ / ₂ cr.
4. In restantii de aucta numita A.	13.595 fl. 02 ¹ / ₂ cr.
5. In bani elocati la cass'a parsimoniala din auct'a numita B.	2430 fl. 29 cr.
6. In restantii de auct'a B. inainte de 30. Iunie 1872 si dupa 1 Iulie 1872	967 fl. 68 cr.

7. Din auct'ia numita C $\frac{1}{2}$ elocati in cass'a parsimoniala	727 fl. 74	cr.
8. In restantii	411 fl. 25	cr.
de tota	56.479 fl. 01 $\frac{1}{2}$	cr.

C. din fondulu pensionalu.

1. In capitalu elocatu in obligatiuni private	14.740 fl. 01	cr.
2. „ bani gata	987 fl. 65 $\frac{1}{2}$	cr.
de tota	15.727 fl. 66 $\frac{1}{2}$	cr.

D. din fondulu Balla

1. In obligatiuni private	7.078 fl. 41	cr.
2. „ bani elocati la cass'a parsim	1 355 fl. 99	cr.
3. „ pretensiuni din realitatile lui Cristofor Segedinacz	47 fl. 83	cr.
de totu	8 482 fl. 23	cr.

E. din fondulu seminarialu Raiaciciu

1. In bani gata	43 fl. 83 $\frac{1}{2}$	cr.
2. In obligatiuni private	331 fl. 25	cr.
3. In bani elocati la cassa parsimoniala	945 fl. 41	cr.
de totu	1 320 fl. 49 $\frac{1}{2}$	cr.

F. apartinentiele acestoru fonduri enumerate sub A. B. C. D. si E.

1. Cautiunea debitoriloru la cass'a par- simoniala	92 fl. 07	cr.
2. Alte deposite ale debitoriloru totu la cassa parsimoniala	1.566 fl. 66	cr.
de totu	1.658 fl. 73	cr.

G din fondulu convictualu aradanu.

care si pana aci au fostu proprietate eschisiva a diecesei Aradului

1. In bani gata	74 fl. 49	cr.
2. In obligatiuni private	6 237 fl. 28	cr.
3. In bani elocati la cass'a parsimo- niala	2 205 fl. 46	cr.
de totu	8 517 fl. 23	cr.

H. Tote contractele de aucta privitoare la comunele de pe teritoriulu diecesei Aradului, archiva, mobilele si re-

quisitele insemnate in punctele e si f ale documentului. de predare si primire.

In fine pe bas'a reportului subdelegatiunii dto. 16. Fauru 1884 cá rezultatulu manipularii separate a fondurilor dela 1-a Ianuarie pana la 16 Fauru 1884.

I. Pe s'ema tuturor fondurilor.

1. In bani depusi la cassa parsimoniala	11 000 fl.	—	cr.
2. „bani gata	3 270 fl.	37	cr.
	<hr/>		
de totu	14 270 fl.	37	cr.

N. B. In sum'a baniloru gata de . 3 270 fl. 37 cr. aretata sub I. se cuprindu si sumele de sub e cu 987 fl. 65 $\frac{1}{2}$ de sub e. cu 43 fl. 83 $\frac{1}{2}$ cr. si de sub g. cu 74 fl. 49 cr. t'ote cu 1105 fl. 98 cr. cari detragendu-se din sum'a de 421.559 fl. 40 $\frac{1}{2}$ cr. mai remane sum'a fondurilor de 420.453 fl. 41 $\frac{1}{2}$ cr.

Mai departe se predau diecesei Aradului si se primescu numai spre administrare :

K. Pretensiunile de sub procesu in suma de 10.427 fl. 74 cr.

L. Pretensiunile dubioase in suma de 1490 fl. 18 cr. rezervanduse proprietatea comuna cu $\frac{3}{5}$ parti pentru dieces'a Aradului, si cu $\frac{2}{5}$ parti pentru dieces'a Caransebesului, asupra eventualeloru incasari ale acestoru pretensiuni.

M. Fondulu comuneloru mixte

elocatu in cass'a parsimoniala aradana de 13 749 fl. 78 cr. erasi cá fondu comunu.

Recapitulare.

A. fondulu bisericescu cu	289. 435 fl.	97	cr.
B. „ scolariu si aucta	56. 479 fl.	01 $\frac{1}{2}$	cr.
C. „ pensionalu	15. 727 fl.	66 $\frac{1}{2}$	cr.
D. „ Balla	8.482 fl.	23	cr.
E. „ seminarialu Raiacieu .	1.320 fl.	49 $\frac{1}{2}$	cr.
F. „ Cautiunea debitoriloru acestoru fonduri	1.658 fl.	73.	cr.
G. „ fondulu convictualu aradann	8 517 fl.	23.	cr.
H. 1. Banii intrati din acestea pana la 16/2 a. c.	14.270 fl.	37.	cr.

K. L.	pretensiuni dubioase si		
	sub procesu	11.917 fl. 92.	cr.
M.	„ fondulu comuneloru mixte	13.749 fl. 78.	cr.
suma tuturoru acestoru fonduri:		421.550 fl. 40.	1/2 cr.

Deputatulu Emericu V. Stanescu facia de conclusulu sinodalu de sub punctulu 2. a acestui decisu insinua votu seperatu.

Cu acéstiã siedintiã se incheia, anucianduse cea urmátore pre manedi la 10 óre inainte amédi.

Acestu protocolu se cetitu si autenticatu in siedintia comisiunei autenticatorie sinodalie, Aradu 28 Aprile a. 1884

Ioanu Metianu m. p.

episcopu

Davidu Nicora

Ioanu Belesiu

Augustinu Hamsea m. p.

notar.

M. V. Stanescu

Vasiliu Mangra

Dr. Nicolau Oncu

notariu general.

Siedintia XXI.

s'a tienutu la 22 Aprile (4 Maiu) 1884.

Presiedinte: Preasanti'a Sa Dl. Episcopu diecesanu *Ioanu Metianu*. Notariu: *Constantinu Ciubanu*.

Nr. 130. Se presinta petitulu comunei bisericesci Muuari in privinti'a sistemisãrii unei parochii si vederea statiunei invetiatoresci de acolo cu altu invetiatoriu.

Se transpune Consistoriulu aradanu spre afacere competenta.

Nr. 131. Urméza la ordinea dilei reportulu comisiunei epitropesci carea prin referintele ei Ioanu Belesiu asupra reportulu Senatulu epitropescu dela Consistoriulu Aradanu, arata cã: acestui Senatu sub decursulu anulu sau impartitu 684 piése de afaceri, din cari a resolvitu 584 in 11 siedintie, éra 100. bucati au remasu in restantia, la propunerea comisiunei,

Se ié la cunostintia cu aceea, ca conform §-flui 132. p. 5. din Statutul organic, se se sistematizeze si deplineasca posturile de cassariu si controloru in modu definitiv, avendu controlorulu a indeplini si agendele de contabilu.

Nr. 132. Cu privire la punctulu alu doilea din reportu, in care pe langa unu conspectu seperatu se aréta, cà restanti'a socotiloru bisericesci, scolari, fondatianali si protopresbiterali cu finea anului a fostu 679. din cari s'au revediatu 251. deci mai remanu in restantia pe anulu curinte 428. éra in ce privesce preliminariele bisericesci scolari si protopresbiterali —cu finea anulu 1883.—din sum'a loru de 773. sau revediatu 342. si deci mai remanu in restantia pe anulu curinte 431,—la propunerea comisiunei

Se ié spre scire, cu indrumarea cà in cursulu anulu curinte se se resolve si restantie.

Nr. 133. Cu privire la punctulu alu treilea din raportu ca Senatul a elaboratu un proiectu de regulamentu pentru administrarea averiloru eparchiali.

Se ie spre scire cu aceea : cà acelu regulamentu sa petractatu deja in Sinodu,

Nr. 134. Referitoriu la punctulu alu patrilea din raportu, cà conclusulu de sub Nr. 169. a Sinodului din 1883. despre pretensiunile dubioase a tipografiei diecesane—nu s'a potutu pana acuma esecutá, deórece administratiunea tipografiei n'a aratatu in modu—ce ar potea servi de basa esacta—acele restantii —

Sinodulu aviséza de non pre Consistoriu se esecute cele cuprinse in conclusulu sinodalu de sub Nr. 169/883.

Nr. 135. Cu privire la punctulu alu cincelea din reportu, prn care Consistoriulu arata cà ratiociniile fonditiunei Zsiga-iane din oradea mare au intratu pe anii 1878/9, 1879/80 si 1882/3.; nau intratu inse pe anii 1880/1 si 1881/2 fara de cari din urma nu s'au potutu supune censurarii; in urm'a careia Consistoriulu

oradanu sub 4 Ianuariu a. c. Nr. 26. a dispusu a se compune ulterioru acele ratiocinii,— la propunerea comisiunei.

Se ié la cunoscintia si consistoriulu se aviséza, ca anomaliá subversante se se delature si pe viitoriu se se incungiure asemenea casuri.

Nr. 136. In privintia punctului alu 6. din reportu, prin care se arata cá s'a primitu in séma intravilanulu donatu de Dómn'a baronnésa Sina, catra care s'a mai cumperatu granariulu si celelalte case cu intregu celalaltu intravilanu spre scopulu Seminariului infintiandu, la propunerea comisiunei.

Se ié cu placere la cunostintia.

Nr. 137. In privinti'a punctului alu 7-ea din reportu, prin carele se arata cá fericit'a veduva *Ana Ebesjalvay* nasc. Iorgoviciu a lasatu in urm'a sa o fondatiune de stipendii sub ingrigirea Consistoriului din Aradu, constatátore din 50 jugere pamentu pre teritoriulu Aradului, dupa escontenterea catorva legate anumite in literile foundationali, — la propunerea comisiunei. —

Sinodulu decide, a-se luá la cunoscintia, totodata aviséza Consistoriulu, ca lasamentulu se-lu pertracteze, reguleze si se-lu iee in possessiune, facendu raportu detaiatu despre tóte aceste la prossimulu Sinodu eparchialu.

Nr. 138. Trecédu-se la aratarile despre ratiociniile singuraficeloru fonduri si fondatiuni precum si a depositeloru administrate prin Senatulu epitropescu, — comisiunea pe bas'a censurariloru ei, referéza cá a constatatu esactitate in aratarile Consistoriului despre averile administrate de densulu si anume :

a.) la fondulu generalu, a constatatu

perceptiune : 77.677 fl. 07 cr.

erogatiune : 54.048 fl. 93 cr.

Remanentia : 23.628 fl. 14 cr.

b.) *la fondulu cultului si instructiunei publice.*

perceptiune : 30.301 fl. 57 cr.

erogatiune : 25 956 fl. 72 cr.

Remanentia ; 4.344 fl. 85 cr.

c.) *la fondulu instructu episcopescu*

perceptiune 8312 fl. 64 cr.

erogatiune : 1335 fl. 53 cr.

Remanentia : 6977 fl. 11 cr.

d.) *la fondulu clericalu (tasulu II.)*

perceptiune : 8373 fl. 16 cr.

erogatiune ; 1152 fl. 45 cr.

Remanentia 7220 fl. 71 cr.

e.) *la fondulu preparandialu (tasulu III.)*

perceptiuni : 5573 fl. 31 cr.

erogatiuni : 733 fl. 95 cr.

Remanentia ; 4839 fl. 36 cr.

f.) *la fondulu capelei episcopesci din Gaiu.*

perceptiune : 373 fl. 57 cr.

erogatiuni : — — — —

Remanentia 373 fl. 57 cr.

g.) *la fondulu bibliotecei preparandiale.*

perceptiune 370 fl. 19 cr.

erogatiune — —

Remanentia 370 fl. 19 cr.

h.) *la fondulu pensiunei invetitoriloru.*

perceptiune 4554 fl. 98¹/₂ cr.

erogatiune 757 fl. 32²/₂ cr.

Remanentia 3797 fl. 66 cr.

i.) *la fondulu sinodalu congresualu.*

perceptiuni 7043 fl. 18 cr.

erogatiune 3257 fl. — cr.

Remanentia 3838 fl. 18 cr.

j) la fondulu edificialu alu institutului pedagogicu-clericalu.

perceptiune	8296 fl. 40 cr.
erogatiune	2576 fl. 96 cr.
Remanentia	5719 fl. 44 cr.

k) la fondulu tipografiei diecesane.

perceptiune	13650 fl. 60 cr.
erogatiune	2872 fl. 45 cr.
Remanentia	10778 fl. 15 cr.

l) la fondatiunea „Simeonu Iosifu Popoviciu Paffyu“

perceptiune	16578 fl. 26 cr.
erogatiune	3022 fl. 02 cr.
Remanentia	13556 fl. 24 cr.

m.) la fondatiunea „Fauru“ din Orade.

peceptiuni	6325 fl. 15. cr
erogatiuni	120 fl. — cr.
Remanintia	6305 fl. 15 cr.

n) la fondatiunea „Fauru“ din Lipova

perceptiuni	1805 fl. 85 cr.
erogatiuni	305 fl. 85 cr.
Remanintia	1500 fl.

o) la fondatiunea „Forray“ din Soversinu.

perceptiuni	712 fl. 45 cr.
erogatiune	60 fl. 56 cr.
Remanentia	651 fl. 89 cr.

p) la fondatiunea „Patriciu-Popesculu“

perceptiune	273 fl. 95 cr.
erogatiune	— —
Remanentia	273 fl. 95 cr.

q) la fondatiunea „Georgiu Popa“ din Galsia.

perceptiuni	1170 fl. 30 cr.
erogatiuni	114 fl. 22 cr.
Remanentia	1056 fl. 08 cr.

r) la fondatiunea „Contelui Coloman Almásy“ din Kétegyháza.

perceptiune	1929 fl. 32 cr.
erogatiune	187 fl. 48 cr.

Remanentia	1741 fl. 84 cr.
------------	-----------------

s) la fondatiunea stipendiala a comunei B-Comlosiu.

perceptiune	1711 fl. — cr.
erogatiune	— —

Remanentia	1711 fl. — cr.
------------	----------------

t) la fondatiunea de parastasu „Cristoforu Schiffmann“ din B-Comlosiu.

perceptiune	700 fl. — cr.
erogatiune	— — cr.

Remanentia	700 fl. — cr.
------------	---------------

u) la fondatiunea de ruga „Cristoforu Schiffmann“ din B-Comlosiu.

perceptiune	235 fl. — cr.
erogatiune	— — cr.

Remanentia	235 fl. — cr.
------------	---------------

v) la „depositele consistoriale“.

perceptiune	53229 fl. 21 cr.
erogatiune	28124 fl. 35 cr.

Remanentia	25104 fl. 86 cr.
------------	------------------

z) la „conspectulu sumariu“ despre rezultatulu ratio-ciniiloru tuturoru fonduriloru si fondatiuniloru administrate de Consistoriulu aradanu.

total'a perceptiune	241.534 fl. 08 cr.
---------------------	--------------------

total'a erogatiune	116.818 fl. 33 cr.
--------------------	--------------------

Remanentia	124.725 fl. 75. cr.
------------	---------------------

cari aratari tote aflandu-se esacte si in ordine, la propunerea comisiunei. —

Se apróba si epitropiei consistoriali se dá absolutoriu.

Nr. 139. Cu privire la aratarea Consistoriului despre folosirea ajutoriului de statu de 9000 fl. comisiunea aflandu-o in ordine — recomanda a se aprobá-

Se primesce.

Nr. 140. Referitoriu la ratiociniulu fondatiunei „Elen'a Ghiba Birt'a“ pe anulu 1883. transpusu Consistoriului din Aradu spre suprarevisiune, comissiunea dupa ce a constatat la acéstá fondatiune

perceptiune	54.308 fl. 57 cr.
erogatiune	2013 fl. 83 cr.
Remanentia	<hr/> 52,294 fl. 74 cr.

si aflandu-se aratarea in ordine si esacta — propune si

Sinodulu decide a-se luá la cunoscutia si comitetului fondatiunei i votéza absolutoriu.

Nr. 141. Cu privire la chart'a Preasantitului Domnu Episcopu-presiedinte in privinti'a cladirei unei case de inchiriatu pe intravilanulu eparchiei ce se afla in stang'a bisericei catedrale, care intravilanu mai nainte erá menitu pentru resiedintia episcopésca, la propunerea comissiunei

Sinodulu avendu in vedere rentabilitatea unui edificiu de inchiriatu corespundietoriu pe pamentulu de langa biserica catedrala; enuncia in principiu cladirea lui, si insarcina Consistoriulu din Aradu a face pregatirile necesarie in privinti'a planului de cladire, avendu rezultatulu a-lu substerne Sinodului eparchialu prossimn pentru dispunere ulterióra.

Nr. 142. In privinti'a charthiei admnarii generali a preotimei din dieces'a Aradului din 14/26. Aprile a. c. prin carea se cere incuviintiarea Sinodului, ca Consistoriele din Aradu si Oradea-mare ambele in contielegere se póta investí o parte din banii „fondului preotiescu“ — si in papire de statu, ceea-ce in Statutele fondului nu se cuprinde; -- comissiunea propune ca Sinodulu se enuncia, cá, ca midilocu de elocare a unei parti din capitalulu fondului protiescu, conformu §-lui 131. din statutulu Organicu, se adópta si elocarea in papire solide de statu avendu a se tiené contu de pretiurile favorabile a acelora.

Se primesce.

Nr. 143. Referitoriu la harth'a adunarii generali a preotîmei diecesane, prin carea in considerarea, cã dupa dispositiunile Statutelor „fondului preotiescu“ — administrarea tehnica a acestui fondu apartiene pe viitoriu la competinti'a Senatului epitropescu, si in vederea, cã in sesiunea actuala a Sinodului se va sistemisã posturile de cassariu, controloru si contabilu, pentru sustinerea paritatii si proportiunei normale prin „Statutu“ între preoti si mireni, — petitiunea, ca unulu din oficiele de administratiune tehnica, adeca s'eu cassariulu s'eu controloruln, se se ocupe prin unu oficiantu alegendu din cleru, la acaru remuneratiune apoi va contribuí si fondulu preotiescu“ in proportiunea capitalului seu, comisiunea propune a-se recomendá Consistoriului, ca la deplinirea posturilor de cassariu si controloru s'e se acomodeze dispositiunei din §.1 15. alu „Stat. Organicu.“

Deputatulu Dr. Nicolau Oncu cu referintia la ac'asta petitiune face urmatori'a propunere : „Se recomanda Consistoriului diecesanu se iee in consideratiune representatiunea ac'est'a la deplinirea posturilor de cassariu si controloru la Senatul epitropescu.

Facendu-se votare cade propunerea comisiunei si se primesce propunerea lui Nicolau Oncu.

Nr. 144. Proiectulu de bugetu alu Consistoriului din Aradu pe anulu 1885. senatulu epitropescu la substernutu in urmato'rele :

A) Bugetulu

Consistoriului aradanu pe anulu 1885.

I.

Senatulu stensu bisericescu

1. Salariulu asessorului ordinariu 1200 fl.
2. Salariulu directorului institutului pedagogico-teologicu 1200 fl. alu profesorului definitivu

1000 fl. si alu celoralalti 2 profesori à 900 fl.	4000 fl.
3. Salariulu profesorului de cantu	300 fl.
4. Pentru diurne si viaticulu membriloru esmisi	300 fl.
5. Cuot'a sidocsiei eppesci, ce cade pe consistoriulu Aradului	1900 fl.
6. Pentru casuri neprevedute	60 fl.
7. Ajutoriu la biserici serace	800 fl.
8. Pentru scopuri de caritate	200 fl.
9. Pentru secretariulu metropolitanu	600 fl.
10. Pentru consistoriulu metropolitanu	600 fl.
11. Pentru catechetul dela gimnasiulu din locu	200 fl.
12. Pentru alti caticheti	75 fl.
13. Pentru tiparituri	225 fl.
14. Pentru conservarea edificieloru	200 fl.
	Suma : 10560 fl.

II.

Senatulu de scóle.

1. Salariete a 3 professori, unulu cu 1000 fl. éra 2 cu câte 900 fl.	2800 fl.
2. Pensiunea direct. Alesandru Gavra	800 fl.
3. Pensiunea direct. Ioanu Rusu	500 fl.
4. Pensiunea profesorului Atanasie Siandoru	600 fl.
5. Profesorului de caligrafia si desemnu	300 fl.
6. " " hygiéna	400 fl.
7. " " corulu vocalu	500 fl.
8. " " gimnastica	100 fl.
9. Salariulu referintelui ordinariu	1200 fl.
10. Pentru esmissiuni in cause scolare	300 fl.
11. " tiparituri	300 fl.
12. " recuisite de invetiamentu	200 fl.
13. " Asecurarea si conservarea institutului si contributiunea	500 fl.
14. Lemne si lumini	400 fl.
15. Servitoriulu institutului	250 fl.
16. Ajutoriu invetiatoriloru seraci	200 fl.
17. Scóleloru serace	1000 fl.
18. Ajutoriu la sustienerea internatului	4000 fl.
19. Pentru 3 stipendii	1200 fl.
20. Spese neprevedute	400 fl.
	Suma : 15950 fl.

III.

Senatulu epitropescu.

1. Salariulu asessorului ordinariu	1200 fl.
2. " secretariului consistorialu	800 fl.
3. " archivariului	600 fl.
4. " fiscului consistorialu	400 fl.
5. Retributiunea ca defensoru	100 fl.
6. " fiscului onorariu	100 fl.
7. Salariulu contabilului-controloru	1000 fl.
8. Remuneratiunea cassariului	200 fl.
9. Pentru scrietorii in cancelaria	900 fl.
10. Servitoriului de cancelaria	240 fl.
11. Lemne de incalditu	200 fl.
12. Tiparituri necesarii	300 fl.
13. Recuisite de scrisu	200 fl.
14. Pentru esmissiuni	250 fl.
15. Pentru deputati sinodali	1200 fl.
16. Pentru deputati congresuali	1000 fl.
17. Spese neprevedute	300 fl.
	Sum'a : 8990 fl.

Recapitulatiune.

I. Lipsele senatului bisericescu	10560 fl.
II. " " scolariu	15950 fl.
III. " " epitropescu	8990 fl.
	laolalta : 35,500 fl.

Acoperire.

1. Ajutoriulu dela statu	9000 fl.
2. Din fondurile foste comune	15000 fl.
3. Din contribuiiri de unu cruceriu	3000 fl.
4. " sidocsi'a eppésca restanta si curenta	3000 fl.
5. " tasele dela cununii	2000 fl.
6. " economisarea dela finea anului 1884.	1000 fl.
7. " fondulu Paffy	600 fl.
8. " fondulu Balla	400 fl.

Sum'a : 34,000 fl.

mai remane unu deficitu de 1600 fl.
carele se va acoperi din economiile bugetului 1884.

Acestu proiectu de bugetu comissiunea censurandulu, lu recomenda Sinodului spre primire.

Sinodulu votéza bugetulu substernutu cu acea observare, cà la rubricile 2, 3 si 4 a senatului scolariu—contribue si dieces'a Caransebesiului cu cuotá de 2/5 parti.

Nr. 145. Se continua referad'a comissiunei a suprá repotului senatului epitropescu dela consistoriulu din oradea mare. Punctulu antaiu din raportu ca Senatululu in decursulu anului trecutulu a tiénutu si ese siedintie ordinarie si a pertractatu si resolutu obiectele a partienetorie luisi sub 106. numerii seriali, — la propunerea comissiunei.

Se ié la cunoscintia.

Nr. 146. Cu privire la incassarea contribuiriloru eparchiali curinte si restante, Senatululu arata cà a repartiatu competinti'a curinte du contribuine in suma de 1468 fl. 57 cr. si a dispusu atatu pentru incassarea ei catu si pentru a restantiiloru de pre anii precedinti, cari din urma se urca la cifra de 10.639 fl. 05 cr. Resultatulu incassarii e, cà in competinti'a curinte a incursu 951 fl. 84 cr. ér din restantii 151 fl. 24 cr. de totu 1103 fl. 08 cr. mai ramendu de incassatu 11.004 fl. 54 cr. a carora incassare s'a sollicitatu de nou si este in curgere; cà mai departe comun'a S. Martinu, protopopiatulu Beiusiului nu e in stare se solvéasca competinti'a ei de 38 fl. 11 cr. din caus'a cà a dearsu biseric'a si insasi are trebuinti'a de ajutoriu, deci propune descrierea acelei restantie, si cà in competinti'a de 50 cr. taese dela cununii a incassatu 280 fl. éra celelalte cununii au foust dispensate, — la propunerea comissiunei,

Sinodulu luandu la cunoscintia resultatulu aratatu, indruma Consistoriulu dela Orade a procede si mai rigozulu intru incassarea competintieloru de contribuire si in considerarea regretabilei intemplari din B. Sanmartinu descrie restantiá de 38 fl. 14 cr.

Nr. 147. Referitoriu la competința sidocsială, repartiată pe anulu expirat cu 1014 fl. 21 cr. din carea sá incassatu 484 fl. 56 cr. din din restanti'a de 332 fl. 90 cr. s'a incassatu 33 fl. 58 cr. mai remanendu de incassatu 878 fl. 97. cr. acarei'a incassare e incurgere,—la propunerea comisiunei.

Se ie la cunostintia cu acea, ca Consistoriulu se proceda cu tóta rigarea si intru incasarea competintieloru sidocsiali.

Nr. 148. Cu privire la aratarea Consistoriului cá sub titlu de tasulu II. (clericalu) si tasulu III. (preparandialu) a incursu in destructulu consistoriului 80 fl. 49 cr. cari s'au administratu la loculu competente,—la propunerea comisiunei.

Se ie la cunoscintia

Nr. 149. Aratarea din reportu, cá consistoriulu in decursulu anului 1883. a reveditu si censuratu 281 socoti bisericesci, dintre cari a aprobatu 253 éra 28 a dificultatu si retrimisu spre rectificare; mai de parte ca dintre 286 socoti restante au intratu la consistoriu 272 éra 14 au remasu in restantia; si cá pentru substernerea si revederea loru Consistoriulu a dispusu cele necesarie, — la propunerea comisiunei —

Se ie la cunoscintia.

Nr. 150. Conspectulu ce despre fondatiunile se afla in districtulu Consistoriului din Orade si anume:

a)	fondatiunea Zsigaiana in valóre de	42.342 fl. 33 cr.
b)	fondatiunea „Fauru“ de	1.400 fl. —
c)	„Rozsa“	840 fl. —
d)	„Takácsy“	800 fl. —
e)	„Papp“	200 fl. —
f)	casei de pastrare	895 fl. —
g)	„Furu“	6183 fl. 65 cr.
h)	„Lica	400 fl. —

i)	fondatiunea contesei „Petr. Csáky“	1500 fl. —
j)	cont. „Antoniu Csáky“	200 fl. —
k)	fond. „I. Pinteá“	1279 fl. 12 ⁸ / ₂₅ cr.
l)	„ „G. Venter“	40 fl.
m)	„ dto. Val. m.	40 fl.
n)	„ „Zsiga“ Beiusiu	6412 fl. 10 cr.
o)	„ tinerimei din „Beiusiu“	5208 fl. 93 cr.

la propunerea comisiunii,

Se iéu spre scire.

Nr. 151. Cu privire la socót'a Consistoriului aradani, din carea se constata, cá sub decursulu anului 1883 — Consistoriulu a avutu.

perceptiune	8363 fl. 39 cr.
erogatiune	7938 fl. 26 cr.
Remanentia	425 fl. 03 cr.

la propunerea comisiunii —

Se iea la cunoscintia si Consistoriului manipulante se votéza absolutoriu.

Nr. 152. Referitoriu la rogarea Consistoriului cuprinsa in reportu ca se i-se incuviintieze ulterioru erogatiunea de 51 fl. 33 cr. ce sa solvitu mai multu in contribuire si eeuivalentu. apoi plusulu de 63 fl. 70 cr. ce s'a solvitu pentru conservarea si asigurarea edificiuului Consistorialu, si in fine plusulu de 5 fl. 07 cr. cu cátu s a spesatu mai multu pentru luminarea cancelariala de cátu ce a fostu preliminaru pe anulu trecut, — la propunerea comisiunii.

Sinodulu incuviintiéza ulterioru supra erogatele vretáte a le Consistoriului.

Nr. 153. In ce privesce notificarea Consistoriului oradani cuprinsa in reportu, cá adneesele socót'eloru Consistoriului — de pe anulu 1882. revediuete si aprobate din partea Sinodulu — nu i-s'au restituitu, — la propunerea comisiunii.

Sinodulu indruma biroulu sinodalu a efeptui espedarea adneceseloru dela socotile de sub intrebare.

Nr. 154. Referitoriu la acea aratare din reportu, cã Consistoriului conformu conclusului sinodalu de sub Nr. 51. din 1883. a dispusu efectuarea asigurarii capitaleloru a fondatiuniloru „Venter“ din Cornitielu si din Valea-mare, — amesuratu propunerii comisiunei,

Sinodulu cu acea observare ié la cunoscintia pasii Consistoriului in punctulu acesta, cã pre Sinodulu viitoriu astépta aratare si despre insusi rezultatulu efectuarii pentru asigurarea fondatiuniloru „Venter“ din Cornitielu si Valeamare.

Nr. 155. Comisiunea epitropesca propune spre aprobare bugetulu Consistoriului oradanu pe anulu 1885 cu acea singura mod ficare, cã léfa secretariului se se reduca pe viitoriu dela 1200 numai la 800 fl. pe anu. Vicariulu episcopescu Belesiu sulevéza intrebarea principiala. cã lefile functionaniloru alesi pe viétia cu este si secretariulu consistorialu, nu se potu alterá; deci face contra propure pentru sustinerea ei in statulu quo.

Mai dandu si Presidiulu unele desluciri si punenduse la votu intebarea principiala: cã tiene sinodulu de posibilu a reduce lefile fixate ale functionariloru stabili consistoriali.

Sinodulu cu esceptiunea aloru dóue voturi se declara a nu admite reducerea lefiloru functionariloru stabili consistoriali, prin urmare a nu se reduce nici léfa secretariului consistorialu si asia se primesce bugetulu dupa adnessulu Nr. 9 in urmatórele.

B) Bugetulu

Consistoriului din Oradea-mare pe anulu 1885.

I.

Pentru Consistoriulu plenariu:

1. Salariulu presiedintelui vicariu eppescu	2.400 fl.
2. Salariulu secretariului consistorialu	1.200 fl.

3. Salariulu fiscului consistorialu	200 fl.
4. Salariulu archivariului consistorialu	600 fl.
5. Remuneratiune pentru unu diurnistu la casu de necesitate	120 fl.
6. Spese de caletoria in cause plenare	50 fl.
7. Spese sinodale	700 fl.
8. Spesele congresului nationalu-bisericescu	1000 fl.
9. Competinti'a sidocsiei eppesci	600 fl.
	<hr/>
	suma 6870 fl.

II.

Pentru Senatulul bisericescu :

1. Spre ajutorarea bisericeloru serace	500 fl.
2. Spese de caletoria in cause bisericesci	100 fl.
	<hr/>
	suma : 600 fl.

III.

Pentru senatulul scolariu :

1. Salariulu referintelui	1200 fl.
2. Pentru remunerarea catichetiloru dela scolele me- die si normale din Oradea-mare, Beiusiu, Salont'a si Dobretienu	200 fl.
3. Spese de calatoria in cause scolare-	100 fl.
	<hr/>
	suma : 1500 fl.

VI.

Pentru Senatulul epitropescu :

In contributiune si equivalentu	100 fl.
2. Pentru conservarea si asigurararea edificiului consis- torialu	10 fl.
3. Servitoriului de cancelaria à 15 fl. la luna	180 fl.
4. Lemne de focu pentru cancelaria	60 fl.
5. Recuisite de scrisu	50 fl.
6. Luminarea cancelariei	25 fl.
7. Tiparituri	150 fl.
8. Instruirea cancelariei	40 fl.
9. Spese de caletoria in cause epitropesci	50 fl.
10. Onorariu cassariului consistorialu	50 fl.
11. Spese neprevedute	50 fl.
	<hr/>
	suma : 855 fl.

Recapitulare:

I. resortu	6870 fl.
II. „	600 fl.
III. „	1500 fl.
IV. „	855 fl.
	sum'a totala 9825 fl.

Acoperirea bugetului.

1. Restulu sperativu alu casei ce va resultá la finea anului prin economisare
2. Ajutoriulu de statu 6000 fl.
3. Contribuiri eparchiale 1200 fl.
4. Competinti'a sidocsiala 600 fl.
5. Interese si tacse diverse 400 fl.

Nr. 156. Referitoriu la conclusulu Sinodului protopopescu din Vasou, prin carele se decretéza colectarea si eiectarea de contribuiri pre credinciosii din acelu tractu pe scopulu radicarei unei case, carea se servésca de locuintia protopresbiterului, care Consistoriulu oradanu la substernutu Sinodulni cu contra propunere de a nu se admite arunculu, càci acel'a intre imprejurarile de astadi mai multu ar stricá, — la propunerea comissiunei,

Sinodulu iucuviintiéza numai colectarea benevola dar nu si arunculu propusu de sinodulu protopresbiteralu din tractulu Vascaului.

Nr. 157. La ordinea dilei se pune referad'a comissiunei bisericesci asupra propunerii deputatului P. Roianu in privinti'a stagnarei afaceriloru oficióse a comissiunei si organeloru metropolitane, la pro-

...cunoscinti'a Inaltu Pre-
...Metropolitu Mironu Ro-
...temeri de viitoriulu con-
...bisericesci — prin o re-
...Inaltu Prea Santi'a Sa se
...adu, ca nesmintitu in de-

cursulu timpului de v^éra alu acestui anu se puna in curgere t^óta activitatea Consistoriului metropolitanu, at^átu cu privire la afacerile administrative ale numitului Consistoriu, c^átu si pentru publicarea si spedarea lucrariloru Congresului trecut, apoi pentru luarea dispozi^{ti}uniloru cuvenite referit^órie la convocarea si tienerea congresului nationalu bisericescu nesmintitu in t^ómn'a anului curinte.

Nr. 158. Comissiunea bugetaria prin referintele ei Ioanu Moldovanu substerne spre aprobare proiectulu de erogatiune sub titlu de diurnesi spese de cale^{to}ria a deputatiloru dela Sinodulu actualu,

Sinodulu incuviinti^éza erogatiunile proiectate de comissiunea bugetaria.

Nr. 159. Se pune la ordinea d^ílei alegerea comissiunei controlat^óre, carea in intielesulu regulamentulu pentru administrarea fonduriloru diecesane va av^é se controleze manipularea fonduriloru,

In comissiunea controlatoria pe anulu 1884/5 se alegu deputatii : Constantinu Gurbanu, Ioanu Popu si Petru Oprisiu.

Nr. 160. Se pune la ordinea d^ílei alegerea alor^u trei asessori mireni spre completarea Senatului epitropescu,

Facendu-se votare secreta, se alegu : Adalbertu Mihailoviciu cu 34 voturi, Georgiu Purcariu cu 32 si Traianu Barzu cu 32 din 36 voturi, cari numai de c^átu se si dechiara de alesi asessori consistoriali in Senatul^u epitropescu.

Nr. 161. Autenticarea protocolulu acestui'a,

Se incredinti^éza deputatiloru cu locuinti'a ^{nr. 17} centru.

Nr. 162. In fine deputatulu P^{...}
tuandu decursulu celu bunu sⁱ
sit^órie ale acestei sessiuni
santiei Sale Parintelui
mele Sinodului, pentru
poftindu ca ac^ést'a se sc